

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси

Магістерська робота на тему:

**КАТАЛОГІЗАЦІЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ
ФОЛЬКЛОРНОГО АРХІВУ
КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА ФІЛАРЕТА КОЛЕССИ**

Роботу виконала
студентка групи ФЛФм-21с
Катерина Мигул
спеціальність "фольклористика",

Керівник – доц. Андрій Вовчак

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Каталогізація архівних документів	7
1.1. Поняття "каталогізація" у контексті архівування.....	7
1.2. Види архівних каталогів.....	11
1.3. Методологія укладання традиційного (паперового) архівного каталога ..	13
1.4. Досвід каталогізації архівних фольклорних документів	18
1.4.1. Каталогізація фольклорних документів у Проблемній науково- дослідній лабораторії музичної етнології Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка	18
1.4.2. Каталогізація фольклорних документів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk).	24
1.4.3. Каталогізація фольклорних документів у Київській лабораторії етномузикології Національної музичної академії України імені Петра Чайковського.....	33
Розділ 2. Електронний каталог Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси.....	42
2.1. Досвід каталогізації архівних фольклорних документів у Фольклорному архіві КУФ	42
2.2. Методика і практика каталогізації архівних фольклорних документів у Фольклорному архіві КУФ	48
2.2.1. Об'єкт каталогізації.....	48
2.2.2. Структура електронного каталога	51
2.2.3. Процес каталогізування архівних фольклорних документів.....	54
2.3. Можливості електронного каталога Фольклорного архіву КУФ	64
2.3.1. Функція "фільтрування"	64
2.3.2. Функція "пошук"	68
2.4. Статистика каталогізованих документів Фольклорного архіву КУФ (фонди ЕК та ІЕК).....	71
Висновки	79
Список використаних джерел	82

Вступ

Актуальність теми. Завдяки стрімкому розвитку сучасних технологій світова спільнота дедалі частіше застосовує мережу Інтернет, аби отримати доступ до інформації, спростити її пошук та систематизацію.. Про це свідчить той факт, що користування друкованими джерелами значно зменшилось у порівнянні з електронними носіями інформації. Такі зміни активізували розвиток різноманітних наук, зокрема гуманітарних і в тому числі фольклористики. Сьогодні для того, щоб орієнтуватися у народотрадиційній спадщині, все рідше звертаються до бібліотечних паперових каталогів у формі картотек, адже є змога застосувати пошукові програми, електронні каталоги.

Як зазначає Андрій Вовчак, "сьогодні у справі документування народотрадиційних явищ у світі спостерігаємо особливе акцентування на якісній каталогізації архівних фондів і створенні об'єднаних баз даних як національних, так і міжнародних народознавчих архівних інституцій. Адже саме можливість швидкого, зручного пошуку у великих об'ємах накопиченого матеріалу, на думку фахівців, необхідна передумова для провадження ґрунтовних наукових студій із залученням широкого порівняльного фактажу"¹.

Варто зазначити, що чим вищий рівень фольклористичного документування, тим якіснішою буде наукова цінність та доступність джерельної бази науки. А це суттєво допоможе покращити рівень наукових досліджень. Саме тому каталогізацію архівних документів потрібно проводити на високому фаховому рівні. Андрій Вовчак підкреслив, що "відсутність дорого програмного продукту не є непереборною перешкодою для провадження каталогізації фольклору. Є й чималий позитивний сенс у тому, щоб узгодження спільної каталогізаційної роботи різних архівних інституцій в Україні розпочинати саме у доступних

¹ Вовчак А. Про проблему каталогізації архівних зібрань українського фольклору. *Народна творчість українців у просторі та часі: Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору "Берегиня"*. Луцьк: Терен. 2010. С. 27.

комп'ютерних програмах, які не потребують спеціального навчання й обслуговування. А як показує той таки досвід іноземних колег, створення цікавого й вагомого інтелектуального продукту обов'язково приверне до себе увагу суспільства і згодом уможливить міграцію самого каталогу, як і всієї архівної праці на значно потужніші технології"².

Зважаючи на окреслені актуальні наукові тенденції і було визначено проблематику мого магістерського дослідження, найважливішим практичним надбанням якого стане електронний пошуковий каталог архівних документів Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси (далі – Фольклорний архів КУФ) Львівського національного університету імені Івана Франка. Такий каталог допоможе народознавцям не тільки в Україні, а й за її межами, ввести народотрадиційний матеріал Фольклорного архіву КУФ у світовий науково-культурний контекст. А це, у свою чергу, сприятиме його популяризації у світі та формуванню ґрунтовного уявлення в українському суспільстві про народнокультурну спадщину українців і про важливість її подальшого збереження.

Об'єкт дослідження – архівні документи Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси Львівського національного університету імені Івана Франка і зокрема матеріали двох основних архівних фондів: фонду ЕК та фонду ІЕК.

Фонд ЕК містить архівні документи, сформовані з фольклорно-етнографічних матеріалів студентських фольклористичних практик, які відбувалися у формі експедиційних виїздів студентів та викладачів філологічного факультету (з 1991 року – Кафедри української фольклористики) для польового дослідження фольклорної традиції окреслених теренів (переважно це комплексні, зрідка тематичні експедиції). Фонд ІЕК що містить архівні документи, сформовані з фольклорно-етнографічних матеріалів студентських фольклористичних практик

² Вовчак А. Про проблему каталогізації архівних зібрань українського фольклору. *Народна творчість українців у просторі та часі: Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору "Берегиня"*. Луцьк: Терен. 2010. С. 34.

стаціонарного типу, які студенти проходили індивідуально за місцем проживання³.

Предмет дослідження – методика архівної каталогізації фольклорних польових матеріалів; практична каталогізація архівних документів фондів ЕК та ІЕК Фольклорного архіву КУФ.

Мета роботи:

- з'ясувати особливості архівної каталогізації фольклорних польових матеріалів;
- провести каталогізацію архівних документів фондів ЕК та ІЕК Фольклорного архіву КУФ;
- описати можливості використання електронного каталога фольклорних польових матеріалів у науково-пошуковій праці фольклориста.

Для досягнення зазначеної мети потрібно виконати ряд важливих **завдань**, а саме:

- 1) визначити поняття каталогізації у контексті загального архівування;
- 2) проаналізувати різновиди архівних каталогів, методологію їхнього укладання;
- 3) виробити оптимальні критерії каталогізації фольклорних польових матеріалів;
- 4) продемонструвати можливості та практичну важливість електронного каталога Фольклорного архіву КУФ.

Теоретико-методологічну основу роботи формують дослідження Андрія Вовчака [7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15], Ліни Добрянської [17, 18, 19, 20], Ірини Клименко [23, 24], Олени Мурзиної [24], Рея Едмондсона [1], Надії Стрішенець [34, 35], Ірини Матяш [26, 27] та інших науковців.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновків, списку використаних джерел. У першому розділі описано досвід каталогізації фольклорних архівних матеріалів в українських на

³ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 169.

світових народознавчих інституціях. Другий розділ представляє практичні результати роботи над каталогізацією архівних документів фондів ЕК та ІЕК Фольклорного архіву КУФ. Загальний обсяг роботи – 86 сторінок, із них – 81 сторінка основного тексту.

Розділ 1.

Каталогізація архівних документів

1.1. Поняття "каталогізація" у контексті архівування

Важливим завданням сучасного архіву є формування повноцінного і якісного інформаційного ресурсу. Чи не найкраще зміст і структуру цього завдання можна простежити у комплексі заходів з *організації документів національного архівного фонду* (далі – НАФ). Національний архівний фонд, для прикладу, України, – це "сукупність архівних документів, що відображають історію духовного і матеріального життя Українського народу та інших народів, мають культурну цінність, є надбанням української нації"⁴. За визначенням фахівців нормативно-методичної комісії Держкомархіву України, "організація документів НАФ становить комплекс організаційно-правових, науково-методичних й технологічних рішень і заходів, спрямованих на визначення структури НАФ, профілю і мережі архівних установ, формування ієрархічно пов'язаних документальних комплексів на всіх структурних рівнях НАФ з метою збереження їх цілісності та підвищення ефективності систем інтелектуального доступу до них. НАФ утворюється як фундаментальна загальнонаціональна джерельна база і функціонує як глобальна складноструктурована інформаційна система. Ефективність функціонування НАФ визначається рівнем репрезентативності складу його документів і якістю інтелектуального доступу до них..."⁵

У цьому розгорнутому визначенні, як бачимо, важливим елементом ефективності функціонування НАФ і якості його матеріалів чітко проголошено рівень "інтелектуального доступу" до архівних документів. Саме доступ, як би дивно це не звучало в українських архівних реаліях, відомий теоретик

⁴ *Фондування документів НАФ. Методичні рекомендації*. Державний комітет архівів України. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (УНДІАСД). Київ. 2009. С. 6.

⁵ *Фондування документів НАФ. Методичні рекомендації*. Державний комітет архівів України. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (УНДІАСД). Київ. 2009. С. 7.

аудіовізуального архівування Рей Едмондсон (Ray Edmondson)⁶ визначає серед найважливіших функцій будь-якого архіву, яка, фактично, задає мету архівній праці: "Preservation and *access* are two sides of the same coin. [...] They are so interdependent that access can be seen as an integral part of preservation. [...] Preservation is necessary to ensure permanent accessibility; yet preservation is not an end in itself. Without the objective of access it has no point"⁷.

Поняття "доступ до архівних документів" умовно розділяють на дві складові: "1) фізичний доступ користувача до документів (можливість отримати для опрацювання документи різних форм фіксації та форматів носіїв), 2) інструменти пошуку і систематизації архівних документів та їх інформації"⁸.

Належний інформаційно-пошуковий інструментарій (різноманітні описи, путівники, довідники, каталоги – які дають змогу користувачеві орієнтуватися у змісті архівних фондів) є передумовою активного й ефективного використання депонованих в архіві матеріалів. Відтак це піднімає якість інформаційного ресурсу архіву, яка залежить від можливості швидкого та зручного пошуку документів, отримання необхідної та максимально точної інформації про наявність матеріалів в архівних зібраннях, про їх змістові характеристики, паспортні відомості тощо.

Серед архівного інформаційно-пошукового інструментарію найбільш поширеними є *каталоги*, які постають у результаті *каталогізації* архівних документів зусиллями працівників архіву (архівістів). Мрією кожного архіву є найдетальніша каталогізація архівних фондів, що містила б інформацію про їх найдрібніші складові (одиниці зберігання й окремі документи). Для фольклорних архівів, для прикладу, така мрія – це каталоги, в яких мінімальною (базовою) одиницею каталогізації є безпосередньо фольклорний

⁶ Edmondson R. *Audiovisual Archiving: Philosophy and Principles*. By Ray Edmondson. Third Edition 2016. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. 2015. 90 p.

⁷ Edmondson R. *Audiovisual Archiving: Philosophy and Principles*. By Ray Edmondson. Third Edition 2016. Paris: UNESCO. 2015. P. 23.

⁸ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 174.

твір⁹.

Каталогізація в бібліотечній та інформаційній науці є процесом створення спеціальної (вторинної) інформації про інформаційні ресурси, які зберігаються чи знаходяться у бібліотеці чи в базі даних, наприклад: книги, звукозаписи, рухомі зображення, фотографії тощо. Каталогізація передбачає підбір і систематизацію основної інформації про архівні документи: імена творців, заголовки, тематичні терміни, характеристика змісту та форми документа. Цю інформацію ще називають терміном метадані документа. Метадані – інформація, яка дає змогу ідентифікувати інформаційні ресурси, у тому числі електронні документи, управляти ними, здійснювати їх пошук і зберігання. Сам термін "каталогізація" вживався ще у XVI столітті, пройшовши з цього часу чималий шлях формування і розвитку. У 1920 роках в Україні набули поширення такі поняття, як "карткографія" та "схедографія" (детальніше про них див. у монографії "Бібліографічна спадщина Юрія Меженка" (Київ, 1997)¹⁰. Якийсь час межа між цими термінами не була чітко визначеною, як це бачимо з цитати відомого книгознавця Є. Шамуріна (1924 рік): "Что касается споров о правильности терминов "каталография" и "каталогизация", то, по-моему, под словом каталогизация нужно понимать составление каталогов, а каталография или схедография есть писание каталожных карточек". Згодом таки закріпився термін "каталогізація", хоч деякі словники пропонують як варіант термін "каталогування"¹¹.

У навчально-довідковій літературі сьогодні спостерігаємо досить одностайне трактування терміну "каталогізація", яке різниться хіба глибиною відображення у визначенні процесів, що входять у комплекс робіт з каталогізації архівних документів. Автор студентського посібника "Архивоведение: конспект лекций (Пособие для подготовки к экзаменам)" (Москва, 2005) А. Тельчаров визначає

⁹ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 175.

¹⁰ Стрішенець Н. Бібліографічна спадщина Юрія Меженка: монографія. Київ: НБУВ. 1997. 109 с.

¹¹ Стрішенець Н. Поняття "каталогізація" у компаративному контексті. *Бібліотечний вісник*. 2010. № 4. С. 15.

"каталогізацію" "як сукупність робіт з підготовки, створення і ведення каталогів, яка складається з: визначення виду каталога, розробки схеми класифікації в ньому документної інформації, виявлення і відбору документної інформації для каталогізації, описування документної інформації у каталожних картках, індексування каталожних карток, систематизація карток і ведення каталога"¹².

Ще більш розгорнуто поняття "каталогізація" трактують Арлін Тейлор і Даніель Джоудрі у монографії "Організація інформації" (Лондон, 2009). Зазначивши, що класифікація матеріалів є частиною процесу каталогізації, автори підкреслюють, що сам процес каталогізації включає "створення опису фізичної одиниці; обрання певних авторів та назв, що служитимуть точками доступу до опису у каталозі; роботу зі встановлення авторитетної (уніфікованої) форми цих авторів та назв; аналіз змісту ресурсу; вибір предметних рубрик та індексів класифікації для представлення результатів предметного/тематичного аналізу; створення шифрів зберігання (засобів місцезнаходження), зазвичай додаванням авторського знака (складається з букви та двох цифр) до індексу класифікації, щоб створити унікальний набір літер та цифр для ідентифікації окремої фізичної одиниці"¹³.

Ірина Матяш в енциклопедичній статті "Каталогізація архівних документів" для "Української архівної енциклопедії" (Київ, 2008)¹⁴ майже дослівно повторює визначення А. Тельчарова: каталогізація – "комплект робіт зі створення архівного каталогу, що включає визначення схеми класифікації, виявлення, описування та індексування документної інформації на картках, її систематизацію за рубриками та оформлення каталогу"¹⁵.

Отож, каталогізація є важливою частиною роботи з архівними документами.

¹² Тельчаров А. Д. Архивоведение: конспект лекций: пособие для подготовки к экзаменам. А. Д. Тельчаров. Москва: Приор-издат. 2005. С. 87.

¹³ Taylor, Arlene G., and Daniel N. Joudrey. The Organization of Information, 3rd ed. Westport, CT.: Libraries Unlimited. 2009. P. 432.

¹⁴ Матяш І. Б. Каталогізація архівних документів. Українська архівна енциклопедія. Держкомархів України. УНДІАСД. Київ: Видавництво Горобець. 2008. С. 494.

¹⁵ Матяш І. Б. Каталогізація архівних документів. Українська архівна енциклопедія. Держкомархів України. УНДІАСД. Київ: Видавництво Горобець. 2008. С. 494.

1.2. Види архівних каталогів

У сучасній архівній практиці комплекс інформаційно-пошукового інструментарію представлений широким спектром продуктів: різноманітні описи, путівники, довідники і зокрема каталоги, які є наймасштабнішим ресурсом для пошуку інформації про потрібні документи.

Архівний каталог – різновид архівного довідника, "в якому вторинну документну інформацію про зміст документів архіву систематизовано за предметами (темами, галузями), розташованими відповідно до прийнятої для даного виду каталогу схемою класифікації документної інформації"¹⁶. Архівні каталоги відрізняються між собою за структурою, ступенем охоплення та формою представлення інформації про архівні документи.

За формою представлення інформації архівні каталоги бувають:

Картковими, де інформація про архівний документ зафіксована на традиційних (картонних) каталожних картках, що зберігаються у каталожних шухлядах;

Друкованими, де зміст каталога відображається у друкованому виданні з покажчиками для пошуку інформації;

Електронними, які виконані у комп'ютерній програмі, що призначена для каталогізації та пошуку інформації про архівні документи як у локальній мережі, так і через Інтернет¹⁷.

За структурою розрізняють такі каталоги:

1. *Каталоги логічної структури*, в яких інформацію згруповано за галузями, сферами людської життєдіяльності, за проблемами, темами, хронологією тощо, і розташовано у логічній послідовності від загального до конкретного (методом дедукції). Різновидами каталогів логічної структури є систематичні, тематичні та хронологічні каталоги: 1) *систематичний каталог*. У систематичному архівному каталозі документна інформація впорядкована за галузями знань і

¹⁶ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 11.

¹⁷ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 12–13.

практичної діяльності суспільства і розташовано у логічній послідовності відповідно до схеми класифікації документної інформації. До систематичного каталогу або його структурних частин можуть укладатися предметний, географічний та іменний покажчики (за відсутності в архіві відповідних каталогів).

2) у *тематичному* архівному каталозі вторинна документна інформація подана за підтемами, рубриками і підрубриками, що розташовані у логічній послідовності відповідно до обраної класифікаційної схеми.

3) у *хронологічному* каталозі вторинну документну інформацію систематизовано за хронологічними періодами: століттями, роками, місяцями, числами. Хронологічний каталог здебільшого створюють для архівних фондів, які зберігають стародавні рукописи. Рукописи у такому каталозі впорядковано за датою створення документів¹⁸.

2. *Каталоги алфавітної структури*, в яких інформацію згруповано за предметною ознакою (географічні назви, імена) від конкретного до загального (методом індукції), а найменування предметів розташовано за алфавітом. До каталогів алфавітної структури відносять предметні каталоги: іменний і географічний каталоги.

1) *предметний каталог*. У *предметному* каталозі інформацію подано в алфавітному порядку назв предметів (фактів, подій, явищ, географічних назв, прізвищ осіб).

1.1) в *іменному* каталозі інформацію класифіковано за переліком прізвищ, імен, псевдонімів, прізвищ осіб, які є авторами документів (або згадуються в них), розташованих в алфавітному порядку.

1.2) у *географічному* каталозі вторинну документну інформацію подано в алфавітному порядку назв географічних і топографічних об'єктів (назв країн, республік, областей, населених пунктів, морів, річок, тощо). Рубрики каталога розташовують в алфавітному, а підрубрики - у логічному або алфавітному порядку. В основу систематизації карток може бути покладений також

¹⁸ Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 13–14.

адміністративно-територіальний поділ¹⁹. Крім того існують різновиди додаткових архівних каталогів: з історії адміністративно-територіального поділу, історії установ, назв фондів та ін.

В *архівному каталозі з історії адміністративно-територіального поділу* вторинна документна інформація систематизується за алфавітом предметних понять (видів адміністративно-територіальних одиниць), а всередині – за алфавітом їх найменувань. Далі систематизацію проводять у логічній та хронологічній послідовності.

В *архівному каталозі з історії установ* вторинну документну інформацію систематизовано за галузями практичної діяльності суспільства, далі – за підпорядкованістю установ, за їх типами (заводи, фабрики, банки, товариства тощо), а всередині – за назвами установ в алфавітному порядку.

Всі каталоги об'єднують в єдину архівну систему каталогів.

Система каталогів архіву має відповідати таким вимогам:

- 1) відповідність принципів побудови каталогів їх цільовому призначенню;
- 2) багатоаспектність пошуку інформації, що забезпечується структурою каталогів;
- 3) неприпустимість дублювання у групуванні інформації у різних каталогах системи²⁰.

1.3. Методологія укладання традиційного (паперового) архівного каталога

Фахівець Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства Н. Христова у спеціальних методичних рекомендаціях "Створення та ведення каталогів у державних архівах України" (Київ, 2014)²¹ пропонує детальний покроковий порядок укладання архівного каталога, який

¹⁹ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України*: методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 14.

²⁰ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України*: методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 14–15.

²¹ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України*: методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 25–38.

можуть використовувати архівні установи під час підготовки робочих інструкцій, пам'яток та інших посібників з каталогізації з урахуванням специфіки документів конкретного архіву. Вважаю доцільним розглянути цей досвід.

Створення конкретного виду архівного каталога потрібно розпочинати з визначення його структури та розроблення схеми внутрішньої систематизації (класифікації) документної інформації.

Структура будь-якого каталога базується на науково обґрунтованих методах розкриття змісту інформації архівних документів. Загальні методи пізнання від загального до конкретного (дедуктивний), від конкретного до загального (індуктивний) дають змогу синтезувати зміст інформації документів за конкретними предметами, відображеними в текстах.

Зазначені методи є підґрунтям побудови класифікаційних схем каталогів.

Схема репрезентує перелік найменувань структурних частин каталогу, розташованих у певній послідовності, і призначена для групування документної інформації за галузями, проблемами, темами, предметами, прізвищами, датами тощо. Відповідно до Схеми здійснюється описування документної інформації на каталожних картках, їх групування та розміщення у каталогах²².

Завданням архівного описування є відбір документної інформації для каталогізації, що відбувається як при тематичній розробці архівних фондів, так і при попутній каталогізації, пов'язаній з іншими видами робіт з виявлення й опису документів²³.

Під час описування застосовують такі принципи: адекватності або відповідності інформації описуваному об'єкту; достовірності інформації щодо складу та основного змісту конкретних характеристик об'єкта описування; наукової об'єктивності та історизму; максимальної повноти інформації при мінімумі словесних характеристик, за допомогою яких ідентифікується

²² *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 18.

²³ *Тельчаров А. Д.* Архивоведение: конспект лекций. А. Д. Тельчаров. Москва: Приор-издат. 2005. С. 76.

інформація документа або групи документів²⁴.

Інформація описується на каталожних картках подокументно, поодиночно та шляхом групового опису.

Подокументне описування використовують, здебільшого, для *документів* "дорадянського періоду", справ, що містять цінну багатоаспектну інформацію.

Унікальні документи при каталогізації описують виключно на подокументному рівні.

Подокументне описування потребує від укладача описання високої кваліфікації та володіння ним методами аналітико-синтетичного опрацювання документної інформації²⁵.

Поодиночне описування відтворює в описовій статті зміст інформації *одиниці зберігання*, що розкриває зміст документів справи у цілому, за умови, що її сформовано з одного питання, формулювання якого співпадає з класифікаційним поділом каталогу, або її зміст стосується однієї події, явища, листування з одного питання тощо.

Поодиночне описування дозволяє уникати надмірної деталізації інформації та застосовується, як правило, при каталогізації фондів, що містять інформацію галузевого спрямування.

Поодиночне описування можливе у поєднанні з подокументним (так званий гібридний метод) у таких випадках:

- 1) якщо у заголовку справи не відображено зміст окремих документів, що можуть слугувати предметом самостійного пошуку;
- 2) якщо у справі наявна інформація про видатних осіб;
- 3) якщо у справі наявні документи про окремі адміністративні та географічні райони, не відображені у загальній характеристиці питання.

При цьому на одиницю зберігання складають декілька карток: одну - на

²⁴ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 34.

²⁵ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 35.

справу у цілому, декілька - на окремі документи або їх частини²⁶.

Групове описування застосовують при каталогізації документів, що стосуються одного питання, теми, події, місця та часу, за умови, що заголовки справ в опису розкривають зміст цих документів і можуть бути згруповані за певною ознакою.

Метод групового описування використовують, як правило, для фондів установ, які виконували однорідні функції (школи, сільради, нотаріальні контори, лікарні тощо), що дає змогу значно зменшити кількість каталожних карток без втрати обсягів інформації.

Також під час каталогізації поєднують поодиночне та групове описування, коли на картці відображають зміст кількох справ з одного питання. Це неабияк прискорює процес створення каталогів, але чимало знижує їх інформативність порівняно з подокументною каталогізацією²⁷.

Отож опис можливо виконувати на рівні документної інформації, документа, групи документів, одиниці зберігання та групи одиниць зберігання.

Каталожна картка складається з елементів, що адекватно відображають зміст інформації документів, і має такі атрибути:

- 1) індекс класифікаційного поділу;
- 2) найменування рубрики і підрубрики;
- 3) позначення дати і місця події;
- 4) інформаційні відомості (опис змісту);
- 5) назва архіву;
- 6) назва фонду;
- 7) архівний шифр документа (номер фонду, серії, справи, одиниці зберігання, листа);
- 8) мова документа;
- 9) спосіб відтворення;

²⁶ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 36.

²⁷ *Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації*. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 37.

10) прізвище укладача;

11) дата складання²⁸.

Для ефективного інформаційного пошуку після закінчення описових робіт зміст інформації каталожної картки індексують.

Індекси мають бути оформлені:

1) літерами;

2) цифрами;

3) літерно-цифровими комбінаціями.

Індексування є процесом переведення змісту інформації каталожної картки на штучну мову символів, що передають зміст первинної документної інформації і використовуються для умовного позначення понять та визначення принципів побудови класифікаційної схеми традиційного каталога²⁹.

Архівні каталоги постійно поповнюють даними про нові документи, які надходять в архів. Цей процес називають – *ведення каталогу*. Важливою складовою ведення каталогів є облік форм каталогізації і використання інформації документів, що здійснює профільний структурний підрозділ архіву.

По завершенню каталогізації архівних документів складають довідку, в якій зазначають: номери та назви фонду, прізвища та ініціали укладачів каталожних описань та дати проведення описування, кількості складених карток, відомостей про включення карток до каталогу. Довідку про каталогізацію вміщують у справу фонду³⁰.

²⁸ Тельчаров А. Д. Архивоведение: конспект лекций. А. Д. Тельчаров. Москва: Приор-издат. 2005. 156 с.

²⁹ Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 57.

³⁰ Створення та ведення каталогів у державних архівах України: методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. С. 67.

1.4. Досвід каталогізації архівних фольклорних документів

1.4.1. Каталогізація фольклорних документів у Проблемній науково-дослідній лабораторії музичної етнології Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка

Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка є одним із найавторитетніших українських центрів дослідження народної музики. Її успішність пов'язують із створенням у навчальному закладі дослідницького етномузикологічного осередку – Кабінету народної творчості (1961 рік), який згодом (1990 року) було реорганізовано в Проблемну науково-дослідну лабораторію музичної етнології (далі – ПНДЛМЕ). Саме створення в музичній академії спеціальної інституції з вивчення народної музики уможливило не просто провадити теоретичне студіювання музичного фольклору, але й здобувати, впорядковувати та опрацьовувати джерельні фольклорні матеріали, зберігаючи їх в Архіві фонозаписів і писемної документації. Згодом Музично-етнографічний архів ПНДЛМЕ став чи не найважливішим досягненням Лабораторії і по сьогодні займає провідні позиції серед подібних інституцій в Україні як один з найбільших та найкраще впорядкованих архівів народномузичної традиції українців³¹. Історію створення на розвитку Музично-етнографічного архіву ПНДЛМЕ уважно досліджує провідний архівіст цього архіву, історик-етномузиколог Ліна Добрянська.

Невдовзі після відкриття Кабінету народної творчості (восени 1961 року) його керівник, відомий український фольклорист Володимир Гошовський, розпочав укладання зібрання народної музики на базі кабінету архіву. До збирацької роботи та післяекспедиційного опрацювання зібраних матеріалів науковець активно залучав студентів, головно членів фольклористичної секції студентського наукового товариства, тому що штат працівників Кабінету довгий

³¹ *Добрянська Л.* Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна.* 2009. Вип. 47. С. 156.

час складався фактично тільки із завідувача та, в окремі роки, помічника-лаборанта. Відтак після організації Кабінету відбулося створення на його основі Народномузичного архіву, у фонди якого згодом увійшли записи Станіслава Людкевича і Ярослава Шуста. Увесь масив народномузичних записів після закінчення польової роботи обов'язково інвентаризували та систематизували в Архіві. Оригінальні експедиційні записи на магнітних плівках фольклорист копіював на бобіни, укладаючи їх за географічно-хронологічним принципом (записи з різних адміністративних областей переписували начисто на окремі плівки), а перелік усіх вміщених на цих бобінах творів (із зазначенням жанрової приналежності, паспортних даних виконавців) поміщали у так звані інвентарні книги архіву. Крім того, там же подавали інформацію про наявність транскрипції народномузичного зразка, бо нотували матеріали у ті роки лише вибірково, як правило, для конкретних наукових досліджень³². Розробляючи внутрішню структуру Архіву Кабінету, В. Гошовський застосував розподіл народномузичних матеріалів за статусом їх утворювача (збирача): він відмежував індивідуальні надходження (документи, одержані від окремих осіб) від записів із консерваторських експедицій, яким присвоїв наскрізну хронологічну нумерацію, що використовується в ПНДМЛЕ до сьогодні. У межах окремих експедиційних виїздів дослідник групував матеріал за місцем запису. При проведенні експедицій в одному населеному пункті протягом декількох днів, учений відділяв твори, здобуті у різні дні. Отож, В. Гошовський накреслив практику облікування матеріалів за так званими збирацькими сеансами³³, яка використовується в ПНДМЛЕ і донині³⁴.

Після відходу В. Гошовського з консерваторії його діяльність продовжили Юрій Сливинський і Любомир Кушлик, які й надалі дбали про поповнення

³² Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. Вип. 47. С. 158.

³³ Під збирацьким сеансом розуміють ситуацію фіксації фольклорної традиції.

³⁴ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. Вип. 47. С. 158.

архіву й вибірково опрацьовували записи. Вони повною мірою використовували принципи архівації, запропоновані В. Гошовським. У цей період фонди Кабінету народної творчості збагатилися також унікальними аудіо- та графоматеріалами – народномузичними творами першої половини ХХ століття, рекордованими на воскових валиках, а також і їхніми транскрипціями.

Позитивною зміною для історії Архіву ПНДЛІМЕ став 1988 рік, коли музично-фольклористичні студії очолив Богдан Луканюк. Відтак етномузикознавчі дослідження у навчальному закладі вийшли на новий якісний та кількісний рівень. У 1990 році Кабінет народної творчості був перетворений у Науково-дослідну лабораторію музичної-етнології – повноцінну дослідницьку установу з великою кількістю фахівців. Це суттєво активізувало збирацьку роботу та докорінно змінило підхід до архівного опрацювання здобутих матеріалів³⁵.

Розробляючи принципи систематизації численних новітніх польових надходжень, Богдан Луканюк вирішив залишити розроблену В. Гошовським і випробувану часом структуру архіву, але при цьому розсосередив експедиційні матеріали за окремими архівними справами (папками). Це нововведення не лише полегшило доступ до необхідних рукописних матеріалів, кількість яких із запровадженням неодмінного транскрибування творів різко зросла, але й зробило їхнє внутрішнє впорядкування значно прозорішим і чіткішим. Зокрема, кожна окрема експедиційна папка вміщувала, з одного боку, схематичні транскрипції (нотні і текстові), зроблені за єдиною методикою, а з іншого – різнобічну інформацію про всі важливіші обставини проведення збирацького сеансу, впорядковані в рамках розробленого Б. Луканюком "Листка збирача"³⁶.

Зважаючи на стрімке зростання надходжень польових фольклорних матеріалів в Архів (порівняно з попереднім тридцятилітнім періодом 1958–1987 років їх кількість зросла більш, ніж вп'ятеро), у 1996 році було створено

³⁵ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. Вип. 47. С. 158–159.

³⁶ Листок збирача – своєрідна анкета, в якій інформація розміщується у систематизованому вигляді, що дає змогу швидко і комплексно зорієнтуватися у цілій масі зафіксованого під час сеансу музично-етнографічного матеріалу.

комп'ютерний каталог фондів Музично-фольклористичного архіву. В його основу було покладено географію записів та ще кілька важливіших параметрів. Електронний каталог Музично-фольклористичного архіву ПНДЛМЕ став першим в Україні прикладом успішного залучення новітніх інформаційних технологій в архівну діяльність науково-дослідних осередків народознавчого спрямування.

Електронний каталог було створено на основі електронних таблиць Microsoft Office Excel. Фактично каталог є таблицею, в якій кожному рядку та колонці присвоєний певний параметр. При заповненні таблиці залишається лишень розмістити відповідні дані у тому місці, де перетинаються потрібні рядок і колонка.

Принциповим моментом під час розробки цього каталога став вибір обліковою одиницею каталога (рядок таблиці) окремого збирацького сеансу, а не населеного пункту. Це дало змогу в майбутньому уникнути змішування інформації, яке неминуче стається, якщо штучно зводити разом дані з того ж самого місця запису³⁷.

Наступним кроком стало визначення параметрів для колонок табличної матриці, з-поміж яких було обрано: деталізовану географію записів, кількість здобутих у зазначеній географічній точці одиниць протягом одного збирацького сеансу та архівна адреса збирацького сеансу. Усі сформовані параметри зайняли 9 позицій. З них п'ять позицій – це були географічні дані, оскільки кожен населений пункт був поданий разом зі своєю адміністративно-територіальною "надбудовою" (сільрада – район – область) та номером у прийнятому за еталон покажчику Адміністративно-територіального поділу. Інші три колонки припало на архівну адресу: назва фонду, номер експедиції та номер сеансу. Одну колонку зайняла кількість народномузичних одиниць (творів), записаних під час збирацького сеансу. В основу рядка був покладений один окремий сеанс. У

³⁷ Подібне змішування призвело б до обмеження каталогу винятково географічним аспектом і не дозволило б при бажанні вводити до таблиці інші вертикальні параметри, здатні, за потреби, необмежено розширювати інформативність такої бази даних.

ПНДЛІМЕ ця база даних отримала умовну назву Каталог-Таблиця³⁸.

населений пункт	№ АД	сільрада	район	область	од	фонд	№ф	№ек	№ес	опр.	рік	№ ФА та ФМ	збирач
Івана-Франка	318	Івана-Франка	Дрогобич	Львів	71	ЕК	0	1	1	ч/о	1958		Штундер З., Шуст Я.,
Космач	483	Космач	Косів	Івано-Франківськ	43	ЕК	0	2	0	ч/о	1958		Штундер З., Шуст Я.,
Бітля	1754	Бітля	Турка	Львів	5	ЕК	0	3	0	н/о	1959		Шуст Я.
Верховина	52	Верховина	Верховина	Івано-Франківськ	[14]	ЕК	0	4	1	н/о	1960		Штундер З., Шуст Я.,
Криворівня	82	Криворівня	Верховина	Івано-Франківськ	14	ЕК	0	4	2	н/о	1960		Штундер З., Шуст Я.,
Будилів	737	Устя	Снятин	Івано-Франківськ	11	ЕК	0	5	0	н/о	1961		Штундер З.
Ясениця	1808	Ясениця	Турка	Львів	54	ЕК	0	6	1	о	1962	ФА 62.01.01	Гошовський В.
Зелений Гай	258	Мильчиці	Городок	Львів	7	ЕК	0	6	2	о	1962	ФА 62.01.02	Гошовський В.
Ольховце	...	Сянок	Кросно	Польща	37	ЕК	0	7	0	ч/о	1962		Мишанич М.
Мисцова	...	Кремпа	Кросно	Польща	34	ЕК	0	8	0	ч/о	1962		Мишанич М.
Кривка	1780	Кривка	Турка	Львів	32	ЕК	0	9	0	н/о	1963		Гошовський В.
Микуличин	7	Микуличин	Надвірна	Івано-Франківськ	15	ЕК	0	10	0	н/о	1963		Гошовський В.
Верхнє Висоцьке	1758	Верхнє Висоцьке	Турка	Львів	18	ЕК	0	11	1	н/о	1965		Гошовський В.
Старий Самбір	1566	Старий Самбір	Старий Самбір	Львів	1	ЕК	0	11	2	н/о	1965		Гошовський В.
Бориня	1757	Бориня	Турка	Львів	24	ЕК	0	11	3	н/о	1965		Гошовський В.
Бітля	1754	Бітля	Турка	Львів	4	ЕК	0	11	4	н/о	1965		Гошовський В.
Ботівка	?	?	Турка	Львів	9	ЕК	0	11	5	н/о	1965		Гошовський В.
Заболоття	839	Заболоття	Ратне	Луцьк	86	ЕК	0	12	1	о	1965	ФА 65.01.02	Гошовський В.
Колодяжне	422	Колодяжне	Ковель	Луцьк	32	ЕК	0	12	2	о	1965	ФА 65.01.01	Гошовський В.
Хоросниця	753	Твіржа	Мостиська	Львів	47	ЕК	0	13	1	о	1965	ФА 65.01.03	Гошовський В.
Старий Кропивник	346	Старий Кропивник	Дрогобич	Львів	56	ЕК	0	14	1	н/о	1966		Гошовський В.
Ільник	1775	Ільник	Турка	Львів	12	ЕК	0	15	1	н/о	1966		Гошовський В.
Радич	1776	Ільник	Турка	Львів	29	ЕК	0	15	2	н/о	1966		Гошовський В.
Шум'яч	1805	Шум'яч	Турка	Львів	33	ЕК	0	15	3	н/о	1966		Гошовський В.
Пилпелець	224	Пилпелець	Міжгір'я	Ужгород	28	ЕК	0	16	1	ч/о	1966		Гошовський В.
Кальник	280	Кальник	Мукачєво	Ужгород	27	ЕК	0	16	2	ч/о	1966		Гошовський В.
Яремча	4	Яремча	Івано-Франківськ	Івано-Франківськ	33	ЕК	0	16	3	н/о	1966		Гошовський В.
Корнич	414	Корнич	Коломия	Івано-Франківськ	49	ЕК	0	16	4	о	1966	ФА 66.01.01	Гошовський В.
Печеніжин	386	Печеніжин	Коломия	Івано-Франківськ	35	ЕК	0	16	5	н/о	1966		Гошовський В.
Гута	19	Гута	Богородчани	Івано-Франківськ	38	ЕК	0	16	6	н/о	1966		Гошовський В.
Мишана	...	Дукла	Кросно	Польща	14	ЕК	0	17	1	н/о	1967		Гошовський В.
Роп'єнка	...	Ольшаниця	Кросно	Польща	20	ЕК	0	17	2	н/о	1967		Гошовський В.

Таблиця 1: Лист комп'ютерного каталога Музично-фольклористичного архіву ПНДЛІМЕ³⁹

³⁸ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів ПНДЛІМЕ: Спроба комп'ютерної систематизації. Восьма конференція дослідників народної музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжних земель. Львів. 1997. С. 37.

Очевидно, що електронний каталог (каталог-таблиця) став для Музично-фольклористичного архіву Лабораторії не лише авторитетним продовженням попередніх форм архівної і зокрема систематизаційної роботи, але й безпрецедентною новацією. Запуск комп'ютерного каталога дав змогу провести цікаве порівняння архівних здобутків за період діяльності Кабінету (1958–1987 років) та нового етапу роботи вже у статусі Лабораторії (1988–1996 роки). Новостворений каталог дав змогу підрахувати загальну кількість записаних народно-музичних творів, яка у 1996 році становила майже 40 000 одиниць.

Даючи можливість систематизації інформації за географічним параметром, каталог у середині 1990-х років допоміг чітко виявити наявні в західно-українському терені "білі плями" у дослідженні автентичної народномузичної традиції і великою мірою вплинув на перспективне та, відповідно, поточне планування роботи ПНДЛМЕ⁴⁰.

Подальший розвиток комп'ютерної каталогізації архівних фондів ПНДЛМЕ, на думку Ліни Добрянської, потребує вирішення низки питань. Так, проблемою є відсутність актуального покажчика адміністративно-територіального поділу та узгодженої з ним достатньо деталізованої мапи України. Корисною була б також інтеграція у каталог електронних мап, оскільки у процесі внесення інформації у каталог значну частину часу займає введення саме географічних даних⁴¹.

Серед перспектив комп'ютерної каталогізації народномузичних матеріалів Ліна Добрянська називає розширення каталога інформацією за новими параметрами, передусім такими, як етнографічне регіонування. Також більшої актуальності набуває ідея створення електронних покажчиків іншого типу, в яких аналітично буде описано вже не збирацькі сеанси, а окремі народномузичні

³⁹ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. Вип. 47. С. 160.

⁴⁰ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. С. 161.

⁴¹ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів ПНДЛМЕ: Спроба комп'ютерної систематизації. *Восьма конференція дослідників народної музики червоноруських (галицько-володимирських) та суміжних земель*. Львів. 1997. С. 39.

твори. Матеріалом такого комп'ютерного каталога Л. Добрянська вбачає не лише польові записи з архіву ПНДЛМЕ, а також із достовірних (класичних та сучасних) етномузикологічних збірників⁴².

За словам Л. Добрянської, важливою перевагою комп'ютеризації архіву в майбутньому має бути можливість розміщення оцифрованих графо- та аудіоматеріалів в інтернеті. Це зробить фонди ПНДЛМЕ більш доступними для зацікавлених користувачів та допоможе інтегрувати їх до вже існуючих електронних колекцій музичного фольклору⁴³.

1.4.2. Каталогізація фольклорних документів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk).

Сьогодні особливі досягнення у документуванні фольклорної традиції демонструє Австрійське народнопісенне товариство "Österreichisches Volksliedwerk". За всі ці роки австрійські вчені розробили власну методику опрацювання фольклорних матеріалів, оперту на останніх досягненнях науки та з урахуванням досвіду своїх попередників.

Активне дослідження народної словесної творчості в Австрії, як і в Україні, сягає перших десятиліть ХІХ століття⁴⁴. Все розпочиналось зі збірників народних пісень і мелодій Йоганна Штрольца (1807), Й.-Г. Майнерта (1817), Франца Ціски і Юліуса Макса Шоткі (1819). Унікальним збірником в історії збирання австрійської народної пісні є "Sonnleithner-Sammlung" (1819) – результат першого опитування, зініційованого віденським Товариством любителів музики "Gesellschaft der Musikfreunde" з метою збирання народної музики, у якому були задіяні вчителі, священники, посадові особи, які записували у тих місцевостях, де проживали й працювали. Більшість із них

⁴² Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. С. 161.

⁴³ Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. С. 162.

⁴⁴ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 224.

були представники освіченої громадськості, з яких лише дехто належав до професійного кола науковців-фольклористів. Проте їхня праця отримала підтримку як в Австрійській академії наук, так і з боку держаних установ. Так постали цінні регіональні збірники і дослідження Йоганна Георга Гана (1854), Адольфа Вольфа і Георга Відтера (1864), Джованні Баттісти Бользи (1866), Алоїза Грушки і Венделіна Тойшера (1891), Фрідріха Саломо Краусса.

Важливим етапом у розвитку австрійської народознавчої науки стало створення у Відні 1899 року Фонограмархівної комісії та першого німецькомовного часопису для вивчення народної пісенності "Das deutsche Volkslied. Zeitschrift für seine Kenntnis und Pflege" (Відень, 1899–1950). 1902 року видавниче товариство "Universal-Edition-Aktiengesellschaft" звернулося до міністерства культури і освіти монархії з проханням підтримати "багатонаціональний музичний збірник". Було задумано видати 60-томне видання народних пісень усіх етносів австрійської частини Габсбурзької імперії, структуроване за народами та укладене мовою кожного регіону під загальною назвою "Das Volkslied in Österreich". Міністерство підтримало цей задум⁴⁵.

Коли проект очолив відомий в Австрії збирач і дослідник народної пісні Йозеф Поммер, ця ідея переросла у наукову концепцію, і вже у 1904 році було започатковано міністерством масштабний проект під назвою "Österreichisches Volksliedunternehmen". У той час це була найбільша акція збирання народних пісень у Європі і, мабуть, у цілому світі. У процесі реалізації проекту було виконано ряд поставлених завдань: найперше, науково окреслено сам термін "народна пісня", вироблено засади збирацької та едиційної роботи, узагальнено методологічні прийоми, які гарантували об'єктивність, відкривали можливості для систематизації та перевірки накопиченого фактажу.

Усі корінні землі, що належали до австрійської частини Австро-Угорської монархії, було об'єднано у структуровану організацію, поділену на мовні групи: німецьку, слов'янську і романську. Для кожного етносу багатонаціональної

⁴⁵ Вовчак А. Из досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 225.

монархії було створено окремий робочий комітет, який провадив збирання, опрацювання й видання народномузичного матеріалу. У період з 1904 до 1918 року його співробітники зібрали "майже неосяжну кількість матеріалу", систематизованого, науково опрацьованого і фактично готового до друку. Однак перешкодою для успішної реалізації проекту – видання багатотомного зібрання народнопісенної творчості народів Австро-Угорської монархії "Das Volkslied in Österreich" – стала Перша світова війна, що зруйнувала багатонаціональну державу Габсбургів і розірвала співпрацю між співробітниками проекту, розпорошивши та частково зруйнувавши їхні напрацювання⁴⁶. Уламки колись масштабного проекту, які успадкувала Австрія, лягли в основу новітніх австрійських народнопісенних студій, які повноцінно розгорнути вдалося лише після закінчення Другої світової війни з відновленням Австрійської республіки.

У 1946 році у Відні заснували науково-дослідну інституцію "Österreichisches Volksliedwerk", яка за своєю структурою є організацією, що об'єднує федеральні народнопісенні товариства ("Volksliedwerk") і координує їхню діяльність насамперед у площині обміну інформацією, вирішення фундаментальних науково-дослідних завдань, організації спільних проектів⁴⁷.

Згодом, у 1955 році, постав Центральний архів народнопісенних товариств Австрії "Zentralarchiv des Österreichischen Volksliedwerkes". В основу архіву було покладено успадковані напрацювання проекту "Österreichisches Volksliedunternehmen" – багату бібліотеку народної музики і безцінні народнопісенні польові матеріали початку ХХ ст. Головною метою архіву було визначено – створити можливості для порівняльного вивчення австрійської народнопісенної творчості. У зв'язку з цим перед архівом було поставлено широке коло завдань із каталогізації архівних фондів: вести ефективний пошук народнопісенних творів в алфавітному пісенному реєстрі за одним запитом; працювати над

⁴⁶ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 226–227.

⁴⁷ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 227.

укладанням каталогу місцевостей, щоб за одним запитом можна було охопити увесь зібраний матеріал однієї місцевості; налагодити копіювання фондів регіональних народнопісенних архівів у Центральний архів⁴⁸.

"Упродовж більш ніж столітньої збирацької праці архіви народнопісенних товариств Австрії збрали велику кількість різноманітного матеріалу: від рукописних записів, книг і нотних зошитів, до звукових документів різних типів, численні історичні й актуальні фотодокументи та ін. Щоб звести воедино цей масив документів для потреб наукового порівняльного аналізу, для ефективного пошуку народнопісенних творів необхідна була єдина система архівування"⁴⁹. У 1970-х роках, коли Австрійське народнопісенне товариство очолила Герлінде Гайд, було зроблено великий акцент на розбудові Центрального народнопісенного архіву та створенні єдиних засад архівування для усіх народнопісенних архівів Австрії. Завдяки спільній праці дослідників на чолі з Г. Гайд у 1991 році постала "*INFOLK – Informationssystem für Volksliedarchive in Österreich*" ("Інформаційна система для народнопісенних архівів Австрії") – праця, яка визначила єдині засади систематизації й архівування фольклорного матеріалу та джерельної інформації для народнопісенних архівів Австрії⁵⁰. Ця праця "*INFOLK*" стала основою, на якій фахівці Австрійського народнопісенного товариства перевели архів на електронні формати зберігання культурної інформації.

За своїм змістом та структурою "*INFOLK – Informationssystem für Volksliedarchive in Österreich*" – це універсальний каталог критеріїв, за якими провадять формальний і змістовий опис документів для їх зберігання й пошуку в

⁴⁸ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 227.

⁴⁹ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 228.

⁵⁰ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 228.

народнописенному архіві⁵¹.

Увесь масив критеріїв згруповано у сім рубрик, які й визначають основні формальні й аналітично-змістові пласти інформації, необхідної для архівного опрацювання кожного конкретного документа: загальні відомості, відомості класифікаційні, відомості про авторів та упорядників, відомості для заголовка, відомості про первинне джерело, відомості про взаємозв'язки документів, відомості про зміст⁵².

У рубриці "*Загальні відомості*" подано такі розділи:

1. Ідентифікаційний номер.

Сюди вносять таку інформацію: місце зберігання; сигнатура; документальні зв'язки; бібліографічний рівень; тип документа; вказівки про обсяг; зауваження про зберігання; обсяг документованої одиниці; вказівки про цілісність; розширені вказівки про цілісність; позначка про цілісність. До останнього ми відзначаємо такі параметри, які обов'язково повинні бути заповнені у каталожній картці – інституція зберігання, сигнатура, бібліографічний рівень, оцінка, текстовий чи мелодичний інципіт.

2. Обмеження доступу: рівень секретності; обмежувальні умови.

3. Контроль дублікатів: контроль дублікатів книг, контроль дублікатів архівних книг. До останнього зараховують такі відомості: заспівувач, місце запису, дата запису, мелодичний і текстовий інципіт.

4. Кодовані відомості про дату. Сюди входить *підрозділ* про особу, яка вносить дані.

5. Оцінка. Архівні документи можна оцінювати з різних сторін: об'єктивні критерії, ситуація запису, зауваги про технічний бік запису, оцінка писемних документів, оцінка, яка стосується респондента.

6. Країна і мова походження документованої одиниці.

⁵¹ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнописенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 228.

⁵² Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнописенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 248.

7. Носій даних/технічні дані.

У рубриці *"Відомості класифікаційні"* подано такі підрозділи: міжнародна десяткова класифікація, яку уточнюємо за допомогою спеціального фахового коду: жанри, текст (пісня). Для теми чи мотиву також передбачено окреме поле, хоча обов'язкових ключових слів немає, тож спеціалісти мають можливість творити відповідні опорні слова.

1. Жанри світських пісень. Вони систематизовані за змістом, функцією та формальними ознаками. Окремі пісенні жанри можуть потрапляти у кілька рубрик: зміст, функція, формальні критерії.

2. Жанри духовних пісень.

Окремі підрозділи: мелодичний жанр і тип; інструментальна музика:

- танці у тридольному ритмі.
- танці у дводольному ритмі.
- танці, які вирізняються характерним ритмічно-хореографічним мотивом (малюнком).
- інструментальномузичні форми, які не належать до танцювальної музики.
- інше.

Сюди відносяться ще такі підрозділи: вокальна музика: мелодика і мелодичні особливості; стиль; танкові аналогії у пісні; тип за формою; пісні, які творять типи; склад виконавців: різновиди виконавського складу для вокальної музики, різновиди виконавського складу для інструментальної музики, хореографія; зміст зображення (фотографія).

У рубриці *"Відомості про авторів та упорядників"* подано такі розділи:

1. Персоналії. Сюди входять такі підрозділи: персоналії, як автори; персоналії, як промовці (доповідачі); персоналії (інших видів авторства); персоналії, як упорядники.

2. Інституції/групи. Сюди входять такі підрозділи: інституції/групи як автори; інституції/групи як промовці; інституції/групи (інших видів авторства); інституції/групи як упорядники.

3. Інституції/групи автора і/чи упорядника.

4. Замовник автора і/чи упорядника.

У рубриці "*Відомості для заголовка*" подано такі розділи:

1. Оригінальний заголовок.

2. Оригінальний заголовок перекладів.

3. Вільний переклад оригінальних заголовків.

4. Додаткові заголовки. Сюди входять такі підрозділи: скорочені заголовки; фіктивний заголовок: мелодичний інципіт, текстовий інципіт; текстуальна норма.

У рубриці "*Відомості про первинне джерело*" подано такі розділи:

1. Первинні джерела самостійних документів. Сюди входять такі підрозділи: зазначення місцевості; місце видання; місце друку; місце зйомки – місце запису; традиційний регіон; видавець; видавництво; видавець; продаж; інституція-видавець замість видавництва; накладом автора; без видавництва; відомості про час; рік видання або дата публікації; час побутування традиції; дата запису; дата створення документа; дата невідома; підрахунки; річник часопису та ін.; зошит, номер часопису та ін.; том багатотомних творів; okazія; ідентифікаційні коди; міжнародний книжковий номер; вказівка про додатки; інші зауваження про джерело; відомості про вартість; відомості про формат; відомості про наявність; спосіб виконання; форма виконання; музичні параметри; будова твору; шифрування мелодичного покажчика; звуковий діапазон; тактовий розмір; кількість голосів/фактура; інструменти/партії: кількість голосів/фактура, інструменти/партії; тональність; темп/характер; музична форма; об'єднання 31 тактових груп; кадансові звуки; голосоведення: спосіб голосоведення в багатоголосі, положення голосів у багатоголосому творі; поетичні параметри; кількість строф; рядки у строфі; віршовий розмір; силабічні групи; мовний стандарт; форма оповіді; мова; силабічні групи; танцювальні елементи; траєкторія і напрям танцю; позиція; положення рук; перебіг рухів; вокальне виконання під час танцю; плескання, притупування під час танцю; жести; предмети, використовувані у танці; ігрові елементи.

2. Формальні взаємозв'язки.

3. Вища сукупність.

4. Відпис титульної сторінки.

У рубриці "*Відомості про взаємозв'язки документів*" подано такі розділи:

1. Вторинні джерела про спорідненість документів.

2. Цитування. Сюди входять такі підрозділи: попередні цитування; наступні цитування.

3. Зв'язки.

4. Посилання.

У рубриці "*Відомості про зміст*" вказані такі розділи:

1. Вільні опорні слова. Сюди входять такі підрозділи: прикріплені вільні опорні слова; ключові слова.

2. Фіксовані опорні слова. Сюди входять такі підрозділи: місце; час; пора дня; день тижня; місяць; пори року; довший часовий проміжок; okazія; календарна okazія: нерухомі свята – розташування за датою і в алфавітному порядку; рухомі свята; okazія з життєвого циклу; okazія побутова; обряд, захід, акція; звичай/ захід/ okazія/ термін; акція; обрядові персонажі, маски, обрядові групи; музичні інструменти; спільнота/ формація/ соціальна група⁵³.

Отже, "INFOLK" – Informationssystem für Volksliedarchiv in Österreich" – це універсальний каталог критеріїв, призначених для архівного опису всіх документів, що стосуються тематики – австрійська народнопісенна й народно-музична творчість: рукописні і друковані фольклорні польові записи, збірники, дослідження, аудіо-, фото- та відеофіксації. Австрійські працівники "INFOLK" уніфікували процес архівного опрацювання (каталогізації) народнопісенних документів із загальними бібліотечно-архівними стандартами документування. Звичайно, що у процесі такої уніфікації довелося підлаштовуватися під уже існуючі рубрики і структуру загального стандарту, що, мабуть, і зумовило дещо "несправедливе" розташування у другорядних рубриках INFOLK таких важливих критеріїв опису й аналізу народнословесних і народномузичних творів, як

⁵³ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 229–247.

наприклад, "Музичні параметри" та "Поетичні параметри", що розташовані як пункти підрубрики "Інші зауваження про джерело"⁵⁴. Втім, це лише питання розташування інформації в каталозі, важливіше, те, що такі критерії взагалі передбачені в архівному опрацюванні фольклорних явищ. Ця уніфікація дала позитивний результат, коли фахівцям товариства за невеликий проміжок часу вдалося успішно інтегрувати електронний народнопісенний каталог власної розробки у професійний електронний бібліотечний каталог. Загалом, серед цих критеріїв найбільший інтерес становлять ті, за якими відображено складну працю над виробленням і узгодженням спільної наукової термінології. Такими є реєстри жанрових визначень для народнопісенних і народномузичних творів, народних танців, реєстр народних інструментів, а також детальні списки опорних слів – фактично хронологічних, оказіональних і локальних маркерів, за допомогою яких аналізують зміст народнопісенних творів.

Одночасно з розробкою INFOLK в Австрійському народнопісенному товаристві тривала праця над формуванням каталожних карток майбутнього народнопісенного каталогу. Було створено два типи каталожних карток: розширена каталожна картка – призначена для всебічного опису й аналізу і націлена насамперед на потреби порівняльних наукових студій, та скорочена каталожна картка з меншою кількістю рубрик, призначена, головне, для швидкого пошуку і доступу до архівного матеріалу. На час виходу INFOLK (1991) фахівці товариства вже мали у своєму розпорядженні такі картки для народних пісень, інструментальної музики, фото та діапозитивів. Як зазначила співробітниця товариства Міхаеля Бродль, під час роботи над цими картками деякі колеги були вражені обсягом інформації, яку потрібно було опрацьовувати і висловлювали сумнів у можливості виконання таких високих вимог. Проте чітке структурування інформації та однозначність дефініцій дали змогу успішно провести комп'ютеризацію усього процесу каталогізації архівних документів. За підтримки австрійського Фонду сприяння науковим

⁵⁴ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 248.

дослідженням фахівці товариства упродовж 1994–1996 років створили свій перший електронний каталог народнопісенних архівних документів. Успіх цих починань Австрійського народнопісенного товариства заклав основу для створення електронного он-лайн архіву народнопісенної творчості Австрії.

Сьогодні в Центральному архіві Австрійського народнопісенного товариства активно працюють над створенням можливостей для доступу до самих архівних документів, що передбачає їхнє оцифрування і розбудову власне електронного архіву цифрових об'єктів⁵⁵.

1.4.3. Каталогізація фольклорних документів у Київській лабораторії етномузикології Національної музичної академії України імені Петра Чайковського

У 1992 році активно запрацювала Проблемна науково-дослідницька лабораторія музичної етнографії, що є науково-дослідним підрозділом у складі Національної музичної академії України імені Петра Чайковського. Лабораторія виникла у результаті реорганізації Кабінету народної творчості, що діяв у Київській державній консерваторії ще із 1965 року⁵⁶. У внутрішньому обігу Лабораторії, в архівних і наукових публікаціях вживається назва Київська лабораторія етномузикології. У різні часи керівниками лабораторії були мистецтвознавці Євген Єфремов (1992–1993), Михайло Хай (1993–2002), Ірина Клименко з 2002 і дотепер. Від 1993 року Лабораторія почала співпрацювати з Кафедрою музичної фольклористики, завідувачем якої була проф. Олена Мурзина. Діяльність кафедри та ПНДЛМТ об'єднують спільні навчально-педагогічні програми, однак особлива роль належить фольклористичній польовій праці.

Студентські фольклористичні експедиції я напрям діяльності Лабораторії були започатковані Володимиром Матвієнком. Щорічні виїзди студентів на

⁵⁵ Вовчак А. Із досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 248--250.

⁵⁶ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 8.

польові дослідження розпочалися 1971 року з уведенням у навчальний план дисципліни "фольклорна практика". Виїзди не мали системного характеру, маршрути планувалися в загальних рисах, вибір сіл відбувався під час самої поїздки. Виїзди були довгими, пролягали через кілька областей та інколи через всю Україну. Через недофінансування тодішні експедиції були споряджені одним магнітофоном, тому студенти на збирацьких сеансах лише споглядали за збирацькою роботою викладачів і занотовували матеріал у своїх зошитах-щоденниках практики. Методологічні починання В. Матвієнка, зокрема ведення стенограми збирацького сеансу, використовуються і сьогодні: інформація щоденникового типу ввійшла до більш упорядкованого документу – Карти сеансу запису (КСЗ)⁵⁷. На жаль, записів цього періоду (1962–1984 років) в архіві Лабораторії збереглося небагато. В. Матвієнко забрав архів, коли звільнився із консерваторії. Проте у фонді Лабораторії збережено кілька годин звучання, що були скопійовані із касет В. Матвієнка: це дві бобіни записів із Західного Полісся (1961, 1963 років), записи Євгена Єфремова – матеріали на бобінах з різних місцевостей 1978–1981 років, записи О. Мурзиної – дві касети з Сіверщини 1977–1978 років; також наявні записи сторонніх осіб⁵⁸.

З 1982 року розпочалося систематичне накопичення аудіозаписів фольклору. Під керівництвом О. Мурзиної, яка упродовж 1982–1985 років була керівником експедицій, збирачі відвідали Пінщину, орієнтуючись на відомості В. Матвієнка з 1960-х років про збереження там архаїчного фольклору. Планове обстеження окремих місцевостей розпочалося з 1985 року з приходом на посаду завідувача Кабінету народної творчості Євгена Єфремова, який керував Кабінетом до 1992 року⁵⁹. Він практикував багаторазове відвідування не тільки певних сіл, а й конкретних виконавців, щоб мати змогу спостерігати за змінами фольклорної

⁵⁷ *Клименко І., Мурзина О.* Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 55.

⁵⁸ *Клименко І., Мурзина О.* Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 55.

⁵⁹ *Клименко І., Мурзина О.* Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 56.

традиції. Іншою продуктивною ідеєю Є. Єфремова була підготовка до польового дослідження через знайомство з матеріалами, які були записані у даному регіоні раніше. Тому згодом почали формувати регіональні запитальники, найдетальніші з яких були складені для Середнього Полісся (Київщина, Овруччина), Погориння, Східного Поділля (Уманщина), Лівобережжя (Полтавщина). Є. Єфремов продовжив дослідження Київського Полісся, розпочате 1978 року. Особливим для цього збирацького періоду стало залучення до польового дослідження всіх тодішніх молодих співробітників Лабораторії. Ганна Коропніченко з 1990-х років послідовно обстежує Київську область (обидва береги). Під керівництвом Є. Єфремова розроблялись спеціальні форми архівної документації.

Наприкінці 1990-х років держава припинила фінансувати фольклористичні експедиції Лабораторії, які від того часу і досі відбуваються за приватні кошти збирачів – працівників Лабораторії, головно Ірини Клименко, Ганни Коропніченко і студентів-фольклористів. У різний час Лабораторія залучала фінансову й технічну допомогу від різних осіб та інституцій, серед них: Історико-культурна експедиція при Міністерстві з надзвичайних ситуацій (в особі Ростислава Омеляшка); українсько-канадське підприємство "Кобза" (через посередництво Михайла Хая, який 1992 року перейняв на себе завідування Лабораторією); Мистецьке агентство "АртЕкзистенція". У результаті було отримано цифрову апаратуру для високоякісних записів у польових умовах, придатних для публікації на лазерних компакт-дисках⁶⁰.

З 1991 року працівники Лабораторії розпочали формувати фонд цифрових аудіо- та відеозаписів. Цифровий фонд складають твори, зафіксовані на касетах та міні-дисках. Основним відеооператором в експедиціях 1990-х років був Микола Семиног. Дані про аудіо- та відеозаписи з досліджених місцевостей вміщені в електронному каталозі архіву Лабораторії. Цифрові записи частково скопійовані збирачами, які здійснювали польові дослідження, до їх приватних архівів.

⁶⁰ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 57.

Очевидно, що до електронного документування зібрані матеріали містилися в рукописних реєстрах. Рукописний архів 1982–1995 років розміщено у папках, класифікованих за видами фіксації матеріалу. Польові зошити і щоденники зберігаються у серії папок "Експедиційні матеріали" (ЕМП), фотоматеріали – в папках ФП, транскрипції поетичних текстів містяться у папках ТП. Проводилась вибіркова транскрипція текстів залежно від інтересів дослідника. Нотації мелодій поміщали у папки РП ("розшифровки"). Початкова документація матеріалів містилась в рукописних реєстрах до аудіострічок або їх копій на бобінах. Туди входили такі дані: порядковий номер касети, область, район, населений пункт, дата проведення збирацької зустрічі, перелік інформантів, їх біографічні дані, прізвища збирачів. Дані сеансів оформлялись у вигляді таблиці одиниць запису. Початково рукописні реєстри вкладалися до коробки з касетою чи бобіною⁶¹.

У 1987–1989 роках Ірина Клименко запровадила в експедиціях ведення картки сеансу запису (КСЗ), подібної до листка збирача, розпрацьованого Богданом Луканюком у 1981 році для потреб Львівської лабораторії етномузикології⁶². Перша сторінка КСЗ містила відомості про місце запису (область, район, село: нова й стара назва), збирачів, назву записувального пристрою, номер плівки, фіксацію початку і закінчення сеансу з допомогою лічильників магнітофона, номер польового зошита з текстами пісень та коментарі до них. Вказували про наявність фотографій чи відеозаписів. Далі подано дані про інформантів: грамотність, освіта, професія, місце роботи, соціальне походження, відношення до релігії, сімейний стан, характер, темперамент. З другої сторінки КСЗ фіксували перебіг сеансу: час, події, зміст запитань збирача, зміст відповіді інформанта або інципіт твору.

Згодом, у 1993–1994 роках Ірина Клименко запропонувала рукописний реєстр з кольоровим маркуванням творів різних жанрів.

⁶¹ *Клименко І., Мурзина О.* Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 62.

⁶² *Луканюк Б.* Типові форми музично-етнографічної документації. Львів. 1981. С. 13.

Перші спроби комп'ютеризувати документацію до архівних аудіозаписів фольклору належать Є. Єфремову у 1988–1989 роках. Тоді при Київській консерваторії відкрився комп'ютерний центр і його керівник Леонід Дис запропонував фольклористам використовувати нові технічні можливості. Було надано параметри для майбутнього архівного каталога: назва, жанр народного твору, приуроченість, функція, місце запису, місце побутування, параметри для виконавців: роль в ансамблі, характеристика голосу, мелоаналітичні параметри. Нумерація творів проставлялась автоматично. Для створення пробного електронного каталога, було опрацьовано матеріал з Черкащини (200 одиниць)⁶³.

За декілька місяців для студентів кібернетичного факультету Львівського університету було замовлено програму каталогізації фольклору, яка проіснувала недовго. Є. Єфремов мав у планах створити модуль каталога у вигляді нотної схеми, але програмісти не мали музичної освіти та не змогли виконати цього завдання.

Спроби комп'ютерної обробки звуку розпочалися в Лабораторії у 1998–1999 роках. Їх запровадив О. Бут, який виготовив 6 компакт-дисків експедиційних матеріалів у програмі WaveLab. Наступним кроком була спроба лаборанта О. Клименко, яка на власному комп'ютері набрала частину супровідних реєстрів, а лаборант Н. Сербіна створила таблицю у комп'ютерній програмі Excel, де подала опис касетного фонду Лабораторії – подала нумерацію касет, вказівки про обстежені населені пункти, їх адміністративне підпорядкування та дату проведення експедицій⁶⁴.

З 2002 року архів Лабораторії працював під керівництвом Ірини Клименко. Питання комп'ютеризації архіву стало пріоритетним. З того часу розпочато систематичний перезапис Аудіофонду Лабораторії й приватних фондів її працівників на CD та виготовлення відповідних електронних супровідних даних.

⁶³ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 64.

⁶⁴ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 65.

Для Лабораторії постало питання: на яких носія зберігати інформацію, які програми використовувати для збереження звуку, паспортної і транскрибованої інформації, як оптимізувати роботу архіву.

З середини 1990-х років для каталогізації архівних фондів Лабораторії було прийнято формат таблиць комп'ютерної програми Microsoft Office Excel, а з 2005 року використовується складніша й потужніша база даних Access. З досвіду Львівської лабораторії етномузикології для реорганізації архіву Київської лабораторії запозичено такі положення: принцип побудови бази – посеансова реєстрація експедицій і використання електронних таблиць Microsoft Office Excel для масиву даних⁶⁵. Пошуками та розробкою електронних форм каталогізації архівних записів з 2001 року займається Ірина Клименко, орієнтуючись на практику Архіву Львівської лабораторії етномузикології. На той час встановлено кількість обстежених населених пунктів, кількість проведених в них сеансів запису, години запису, одиниці запису (твори народної творчості) із їх розподілом за обстеженими територіями. Це завдання виконують працівники і лаборанти Лабораторії. Всі дані інвентаризації вводять в електронну таблицю даних Excel, де їх упорядковують хронологічно.

У 2004–2006 роках у Лабораторії розпочали формування друкованого графо-архіву, де основним принципом зберігання матеріалів є географічно – адміністративний. Тексти польового обстеження та всю документацію архіву зберігають в одному томі. Папки рукописів та друкованих матеріалів упорядковані відповідно до сучасного адміністративного поділу України. "Обласний" архів поділяється на стільки розділів, скільки районів були обстежені під час експедицій. Кожному району відповідає велика – окрема папка, в якій подано: повну документацію сеансів, записи з цього пункту типологічні та фонологічні нотації, тексти пісень, етнографічну інформацію, таблиці за шаблонами⁶⁶.

⁶⁵ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 65.

⁶⁶ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 65-71.

Електронна документація має свою мобільність: вона відкрита до змін, доповнень, в ній передбачено різні способи сортування і фільтрування інформації. Значною перевагою електронного каталога є те, що дані містяться не на окремих листках, які відповідають певному фізичному носієві звуку, а об'єднані всі записи регіонального фонду в одній площині – у листі книги Excel. Це дозволяє здійснювати огляд великого масиву інформації, адже один лист файлу Excel може реєструвати 65 000 одиниць запису.

Для потреб Лабораторії розроблено такі типи електронних документів архівного опису: електронні таблиці даних (ЕТД=бази) ЕТД Регіональний Аудіофонд_СЕАНСИ.xls, що дає детальну інформацію про всі сеанси певного регіонального фонду та ЕТД Регіональний Аудіофонд_РЕЄСТРИ.xls, що реєструє одиниці запису.

Базу ...СЕАНСИ.xls заповнюють працівники Лабораторії, відповідальні за певні регіональні зібрання. Інформацію фіксують на Листках збирача, Картках сеансу запису, у щоденниках за розробленими шаблонами. ЕТД ...РЕЄСТРИ.xls створюються за інформацією бази ... СЕАНСИ.xls, тобто копіюють рядки, поділяють і уточнюють інформацію. Ці дві ЕТД налічують однакову кількість колонок – по 47 в основній версії, котра запроваджена з 2004 року, та по 67 – в експериментальних файлах, що застосовуються з 2008 року для фондів ПРП та "Чернігівщина". Ці колонки містять такі групи даних: паспортну частину, технічно-організаційну, жанрову, аналітичну⁶⁷. Однією із зручних функцій таблиць Excel – це приховувати й відображати потрібні колонки. Спеціальна частина полів в обох файлах виконує пошукову функцію, вони допомагають пришвидшити пошук даних за регіональними покажчиками, за регіональними колекціями та за інструментальним фондом. В обидвох файлах введено Статистичний стовпчик "R", де використано можливості автоматичного виведення програмою статистичних даних за обраним параметром. Також цікавим є те, що колонки містять інформацію про місцевість різними

⁶⁷ Пона Р. Фольклорний архів кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси: Каталогізація фонду експедиційних матеріалів: Магістерська робота. Львів. 2018. С. 22.

кольорами (Наприклад, регіон Полісся завжди позначається відтінками зеленого)⁶⁸. Щодо індексації експедицій, сеансів, одиниць запису, варто наголосити, що нумерацію в програмі Excel слід виконувати з дотриманням правил пунктуації, щоб комп'ютерний пошук не поплутався при сортуванні даних. Наприклад, індекси експедицій, проведених до 2000 року у базах даних починаються з КРАПКИ, щоб програма сортувала їх в першу чергу.

Досвід Київської лабораторії етномузикології переконує в ефективності використання можливостей комп'ютерної програми Excel для каталогізації архівних фольклорних записів. Ця програма має пошукові можливості, що дають змогу на основі поданого реєстру швидко відшукати потрібну інформацію за кількома параметрами одночасно і сортувати інформацію за необхідними показниками. На сьогодні в електронних каталогах Лабораторії для пошукових потреб розроблені параметри "паспортного розділу": дані про місце поширення фольклорного твору, місце запису, виконавців, записувачів, місце, де зберігається цей матеріал в архіві. Також наявні параметри жанрової атрибуції, що стосуються конкретних народних музичних творів, і мелотипологічні параметри, зорієнтовані за жанрами і регіонами. Керівник Київської лабораторії етномузикології та розробник електронних каталогів І. Клименко наголошує: "Отриманий досвід переконує в доцільності використання засобів програми Excel для каталогізації фольклорних записів. Пошукові можливості цієї програми дозволяють на основі складеного реєстру швидко відшукувати потрібну інформацію за трьома-чотирма параметрами одночасно, а також сортувати масиви інформації за потрібними показниками"⁶⁹.

Отже, проаналізувавши науково-дослідницькі пошуки Київської лабораторії етномузикології у царині каталогізування архівних документів, може впевнено сказати, що вироблення методології і практичне застосування інформаційних

⁶⁸ Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 74.

⁶⁹ Вовчак А. Про проблему каталогізації архівних зібрань українського фольклору. Народна творчість українців у просторі та часі: *Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору "Берегиня"*. Луцьк: Терен. 2010. С. 34.

технологій дали змогу не лише удосконалити архівну діяльність Лабораторії, систематизувати документні фонди, але й мали позитивний вплив на провадження польових досліджень цього активного народознавчого осередку. Важливо, що київські науковці не зупиняються і далі наполегливо працюють над розбудовою свого народномузичного архіву.

Розділ 2.

Електронний каталог Фольклорного архіву

Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси

2.1. Досвід каталогізації архівних фольклорних документів у Фольклорному архіві КУФ

Історію заснування Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси Львівського національного університету пов'язують із відкриттям у 1939 році Кафедри фольклору та етнографії, керівником якої був Філарет Колесса. Власне у цей час відбувається становлення фольклористичного документування у навчально-педагогічній діяльності Кафедри української фольклористики. Будучи під жорстким ідеологічним тиском совіцького окупаційного режиму, працівники кафедри все намагалися дотримуватися чітких наукових пріоритетів, приділяючи особливу увагу формуванню надійної джерельної бази. Тому в перший рік роботи Кафедри науковці розпочали заходи зі створення таких важливих допоміжних підрозділів, як етнографічний музей, бібліотека й архів рукописних матеріалів⁷⁰. У 1940 році упродовж 8–27 липня Кафедра провела своє перше польове дослідження – наукову етнографічну експедицію розвідкового типу. Об'єктом цього дослідження стала традиційна матеріальна й духовна культура українців етнографічної Волині. В експедиції взяли участь лише співробітники кафедри. Вдала перша експедиція наштовкнула їх продовжити дослідження й наступного 1941 року. Однак на сьогодні не відомо, чи відбулося це польове дослідження.

Проте розгортання польової діяльності Кафедри тривало не довго. Під час Другої світової війни було знищено нагромадженні дослідницькі фонди, а після смерті Філарета Колесси Кафедру взагалі закрили. Комплексне вивчення української традиційної культури і фольклору у Львівському університеті імені

⁷⁰ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 151.

Івана Франка було згорнуто майже на 40 років – до початку 1990-х років⁷¹. У 1970–1980-ті роки зусиллями викладачів Кафедри української літератури відбувалися студентські експедиційні практики. Зібрані матеріали здавали на Кафедру української літератури. Однак відсутність спеціалізованої кафедри фольклористики, а отже і фахівців, які спеціалізувалися б на польовому вивченні фольклору, не давала змоги розгорнути на основі фольклористичних практик фахову дослідницьку й особливо архівну діяльність⁷². Студентська збирацька робота не мала логічного закінчення, матеріали практик не архівували, а просто накопичували. Також для фольклорних записів не було спеціального місця зберігання, що призвело до втрати частини цього матеріалу.

Помітне пробудження фольклористичної праці у Львівському університеті розпочалося зі середини 1980-х років завдяки старанням таких ентузіастів українського народознавства, як Теофіль Комаринець, Іван Остапик та Іван Денисюк, які розробили методологічні рекомендації з організації і проведення студентських польових досліджень. Саме фольклорні матеріали студентських практик другої половини 1980-х років на сьогоднішній день є найдавнішими архівними документами Фольклорного архіву сучасної Кафедри української фольклористики⁷³.

Визначною подією для Університету стало відкриття 1 вересня 1990 року на філологічному факультеті спеціалізованої фольклористичної навчально-педагогічної інституції – Кафедри української фольклористики (сьогодні Кафедра української фольклористики імені академіка Філарета Колесси). Зі становленням Кафедри відбулася активізація збирацької роботи. Щорічні експедиції студентів-фольклористів збільшували кількість фольклорних матеріалів, це і стало поштовхом до запровадження у збирацько-дослідницьку діяльність Ка-

⁷¹ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 152.

⁷² Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 153.

⁷³ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 154.

федри методик і технологій, суголосних сучасним документаційним тенденціям у фольклористиці та технічним можливостям нової інформаційної доби. У 2004 році доценти Ірина Довгалюк та Андрій Вовчак, опершись на методологічні і практичні напрацювання Проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка, розпочали реалізацію на Кафедрі концепції фольклористичного документування, у процесі якої було модернізовано методику і практику збирацької і транскрипційної роботи студента, а також уведено у цикл підготовки фахівця-фольклориста таку засадничу складову документування, як архівування зібраних фольклорних матеріалів. Також 2004 рік став початком розбудови Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси (далі – Фольклорний архів КУФ). Щоправда, Фольклорний архів КУФ і досі не набув офіційного статусу архіву, не має свого спеціального приміщення та фінансування. Фонди архіву зберігаються у викладацьких приміщеннях Кафедри, а їх архівне обслуговування здійснюють працівники Лабораторії фольклористичних досліджень.

Важливим кроком на шляху розгортання архівної діяльності на Кафедрі української фольклористики стало відкриття у жовтні 2010 року у складі філологічного факультету Лабораторії фольклористичних досліджень – допоміжної інституції Кафедри. Це дало змогу перевести у систематичне професійне русло власне архівну діяльність Кафедри й інтенсифікувати у цьому напрямі підготовку студентів-фольклористів⁷⁴.

Одним із важливих здобутків Кафедри української фольклористики та Лабораторії фольклористичних досліджень стало відкриття у 2014 році Електронного архіву українського фольклору – першого в Україні спеціалізованого комплексу (база даних та інтернет-сторінка: <https://folklore-archive.org.ua>) для електронного розміщення польових фольклорних матеріалів з метою їх фахового дослідження та культурно-просвітницького використання. Електронний

⁷⁴ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 155.

архів українського фольклору організовано на матеріалах та з урахуванням досвіду праці Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики.

Важливою складовою архівної праці у Фольклорному архіві КУФ є каталогізування нагромаджених архівних документів. Опершись на каталогізаційний досвід Проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка, співробітники Лабораторії фольклористичних досліджень у 2011 році вирішили спроектувати електронний пошуковий каталог, базовою одиницею систематизації матеріалу у якому був би окремий фольклорний твір. Проект виконувала архівіст Марія Папіш. Каталог було побудовано на основі простої й доступної програми "Microsoft Excel", що входить до пакету програм "Office" операційної системи "Microsoft Windows" і належить до інформаційних продуктів, вивчення яких передбачене навіть шкільною програмою. Для опису фольклорного твору було застосовано 18 параметрів (які представляють головно змістові і паспортні відомості про твір): інципіт, жанр (наукове і народне визначення), тематика/функція, географія запису (населений пункт, його категорія, адміністративний номер, сільрада, район, область, держава), респондент(и), дата запису, збирач(і), архівний паспорт (фонд, архівний шифр аудіозапису, відеозапису, текстової фіксації/транскрипції)⁷⁵. Опрацьований каталог за названими параметрами давав можливість систематизувати інформацію про 2 322 позиції – фольклорні твори, зафіксовані у межах одного експедиційного польового дослідження (матеріали студентської експедиції "Західна Бойківщина – 2008", керівники Андрій Вовчак, Ірина Довгалюк). На жаль, попри свою перспективність цей каталогізаційний проект зупинився через брак кадрів у Лабораторії.

Для продовження реалізації проекту було вирішено залучити до каталогізації документів Фольклорного архіву студентів спеціальності "фольклористика" у межах виконання дипломних і магістерських робіт. А щоб пришвидшити роботу над каталогізацією архівних документів, було вирішено у новому

⁷⁵ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 175.

каталозі обрати більшу загальну одиницю систематизації матеріалу: не фольклорний твір, а збирацький сеанс⁷⁶.

Роботу над новим електронним каталогом на зламі 2015–2016 років розпочала студентка Ольга Гук. Працюючи над своєю дипломною роботою, вона упродовж п'яти місяців успішно проаналізувала й описала в каталозі електронні архівні документи фонду ІЕК, сформовані з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах студентських фольклористичних практик за місцем проживання, що відбулися у 2013–2015 роках. Загалом було описано 20 архівних серій (одна серія охоплює матеріали фольклористичної практики однієї студентської групи), що містять 1 285 одиниць зберігання (тобто, матеріали 1 285 збирацьких сеансів)⁷⁷.

Об'єктом каталогізації студентки Ольги Гук стали архівні документи фонду ІЕК Фольклорного архіву КУФ, який містить архівні матеріали, сформовані з фольклорно-етнографічних фіксацій так званих студентських фольклористичних практик за місцем проживання, які студенти філологічного факультету проходять наприкінці першого року навчання під керівництвом викладачів Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси. Загалом фольклорно-етнографічні матеріали індивідуальних польових досліджень студентів-філологів, згромаджені у фонді ІЕК, не репрезентують фольклорну традицію на такому фаховому рівні, як експедиційні матеріали студентів-фольклористів, що зберігаються у фонді ІЕК, однак вони значно різноманітніші за своєю географією, адже дають уявлення про фольклор тих куточків України, звідки походять студенти-збирачі⁷⁸. Архівні документи фонду ІЕК укладено за так званою фондовою системою організації архівних документів, яку адаптував для потреб архівування саме фольклорних польових матеріалів Андрій Вовчак.

⁷⁶ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 178.

⁷⁷ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 178.

⁷⁸ Вовчак А., Сулим Р. Документування українського фольклору у науково-дослідній та навчально-педагогічній діяльності кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси ЛНУ імені Івана Франка. *Міфологія і фольклор*. 2016. № 1–2. С. 117–127.

Розроблена спеціальна модель архівної організації фольклорних польових матеріалів націлена максимально врахувати їх специфіку як складної, генетично і структурно цілісної сукупності документів, які відображають особливості побутування фольклорної традиції, а також процесу її польового дослідження у межах діяльності наукової інституції чи окремого дослідника⁷⁹. Згідно з цією моделлю архівні документи фонду ІЕК упорядковано ієрархічно за такими структурними рівнями: серія, справа, одиниця зберігання, документ.

Основним параметром каталогізації (рівень колонок таблиці) в новоствореному електронному каталозі обрано так звану "географію" записів – детальну інформацію про місце фіксації фольклорного матеріалу. Фактично пропонований каталог Фольклорного архіву ФУК можна зарахувати до типу географічних каталогів, у яких документну інформацію класифіковано за алфавітом географічних об'єктів, одиниць адміністративно-територіального поділу (назв країн, республік, областей, районів, населених пунктів).

Проект каталогізації архівних документів Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики активно тривав, тож у 2018 році, працюючи над своєю магістерською роботою, студентка Романа Пона проаналізувала й описала в каталозі електронні архівні документи фонду ЕК, сформовані з фольклорно-етнографічних матеріалів студентських фольклористичних практик, які відбувалися у формі експедиційних виїздів студентів та викладачів філологічного факультету для польового дослідження фольклорної традиції окреслених теренів. Переважно це були комплексні, зрідка тематичні експедиції.

У процесі каталогізації фонду ЕК Р. Пона з'ясувала, що упродовж 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2016, 2017 років студенти і викладачі Кафедри української фольклористики – учасники експедиційних практик, провели 685 збирацьких сеансів, під час яких зафіксували 12655 фольклорно-етнографічних явищ (переважно у Львівській області).

⁷⁹ *Вовчак А.* Електронний архів українського фольклору: особливості електронного архівування фольклорних матеріалів. Львів. 2016. С. 7.

2.2. Методика і практика каталогізації архівних фольклорних документів у Фольклорному архіві КУФ

"Каталог документів Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси" – умовна назва проєкту, який реалізується як складова науково-дослідної діяльності Лабораторії фольклористичних досліджень, націленої на розбудову у Львівському національному університеті імені Івана Франка фахового фольклорного архіву. Основним завданням проєкту є повна каталогізація архівних фондів Фольклорного архіву КУФ.

У межах пропонованої магістерської роботи здійснено важливий пласт підготовчих і основних заходів з каталогізації архівних фольклорних матеріалів, виконано наповнення каталога шляхом вивчення й опису архівних фондів Фольклорного архіву КУФ.

Представлений у цій магістерській роботі електронний каталог фольклорних матеріалів Фольклорного архіву КУФ є продовженням напрацювань моїх колег-попередників – магістрантів Ольги Гук (каталогізувала архівні документи у 2015–2016 роках; 2016 року захистила роботу на тему "Каталогізація матеріалів фольклорного архіву: досвід опрацювання") і Романи Пони (каталогізувала архівні документи у 2017–2018 роках; 2018 року захистила роботу на тему "Фольклорний архів Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси: каталогізація фонду експедиційних матеріалів").

2.2.1. Об'єкт каталогізації

Об'єктом каталогізації у пропонованому магістерському дослідженні є архівні документи двох основних фондів Фольклорного архіву КУФ: фондів ЕК та ІЕК.

Фонд ЕК – містить архівні документи, сформовані з фольклорно-етнографічних матеріалів студентських фольклористичних практик, які відбувалися у формі експедиційних виїздів студентів та викладачів філологічного факультету (з 1991 року – Кафедри української фольклористики) для польового дослі-

дження фольклорної традиції окреслених теренів (переважно це комплекси, зрідка тематичні експедиції).

Хронологічні межі документів фонду ЕК сягають від 1982 року і до наших днів. Архівні матеріали фонду репрезентують здебільшого фольклор і звичаї західноукраїнських теренів (Бойківщина, Гуцульщина, Опілля, Західне Поділля, Волинь, Західне Полісся; одиничними експедиціями представлені Слобожанщина та Східне Полісся)⁸⁰.

За кількістю і якістю фольклорних фіксацій, а також рівнем їх транскрибування й упорядкування фонд ЕК є найбагатшим і найбільш систематизованим у Фольклорному архіві КУФ.

У фондах Фольклорного архіву Кафедри депоновано документи різних форм фіксації фольклорної традиції: аудіо- та відеозаписи, фотографії, графічні і текстові матеріали. З 2004 року у процесі реорганізації збирацької роботи студентів і викладачів Кафедри поступово вдалося змінити акценти з панівної у той час рукописної фіксації фольклору на використання звукозаписувальної, а згодом і відеозаписувальної техніки. І вже через кілька років саме аудіовізуальні форми фіксації склали основу матеріалів студентських фольклористичних експедицій⁸¹.

Архівні документи фонду ЕК укладено за такою ж самою фондовою системою організації архівних документів, як і документи фонду ІЕК.

Фонд ІЕК містить архівні документи, сформовані з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах фольклористичних польових досліджень здебільшого стаціонарного, рідше експедиційного типу – так званих студентських фольклористичних практик за місцем проживання – які студенти філологічного факультету проходять наприкінці першого року навчання під

⁸⁰ Вовчак А., Сулим Р. Документування українського фольклору у науково-дослідній та навчально-педагогічній діяльності кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси ЛНУ імені Івана Франка. *Міфологія і фольклор*. 2016. № 1–2. С. 117–127.

⁸¹ Вовчак А. Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів. 2017. Випуск 66. С. 21.

керівництвом викладачів Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси.

Хронологічні межі документів фонду ІЕК можна простежити від початку 1990-х років і до наших днів. Детальне визначення початкової хронологічної межі документів фонду стане можливим лише після системного упорядкування матеріалів так званого "старого архіву": це здебільшого рукописні записи у вигляді загальних зошитів – збірників фольклору (у яких матеріал систематизовано за жанрами). У значній частині тогочасних матеріалів поряд зі згаданими загальними зошитами-збірниками зберігаються також їх копії на окремих непагінованих аркушах. Щороку Архівний фонд ІЕК поповнюється новими документами, які останні п'ять років надходять переважно вже у цифровому форматі.

Здебільшого фольклорно-етнографічні матеріали індивідуальних польових досліджень студентів-філологів, згромаджені у фонді ІЕК, не репрезентують фольклорну традицію на такому фаховому рівні, як експедиційні матеріали студентів-фольклористів, що зберігаються у фонді ІЕК, однак вони значно різноманітніші за своєю географією, адже дають уявлення про фольклор тих куточків України, звідки походять студенти-збирачі⁸².

Архівні документи фонду ІЕК укладено за так званою фондовою системою організації архівних документів, яку адаптував для потреб архівування саме фольклорних польових матеріалів Андрій Вовчак. Згідно запропонованої моделі архівні документи фонду ІЕК упорядковано ієрархічно за такими структурними рівнями:

Серія фонду ІЕК – сукупність архівних документів, сформована з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах одного фольклористичного польового дослідження (студентської фольклористичної практики за місцем проживання) зусиллями усіх його учасників (скерованих на практику в офіційному порядку студентів академічної групи).

⁸² Вовчак А., Сулим Р. Документування українського фольклору у науково-дослідній та навчально-педагогічній діяльності кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси ЛНУ імені Івана Франка. *Міфологія і фольклор*. 2016. № 1–2. С. 123.

Справа фонду ІЕК – сукупність архівних документів, сформована з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах одного фольклористичного польового дослідження (студентської фольклористичної практики за місцем проживання) зусиллями одного збирача, рідше збирацької групи.

Одиниця зберігання фонду ІЕК – сукупність архівних документів, сформована з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах одного фольклористичного польового дослідження зусиллями одного збирача під час одного збирацького сеансу.

Документ фонду ІЕК – найменша смислова неподільна архівна одиниця – окрема фіксація збирацького сеансу, виконана за допомогою визначеного технічного засобу (фіксація звуку – аудіозапис; фіксація рухомих зображень – відеозапис; фіксація статичних зображень – фотографія) чи якимось іншим способом (запис словесного чи музичного тексту за допомогою літер і нот від руки).

В процесі мого магістерського дослідження, яке відбувається у межах науково-дослідного проєкту Кафедри української фольклористики з розбудови професійного фольклорного архіву. Було проаналізовано й описано в електронному каталозі архівні документи, сформовані з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах студентських фольклористичних практик за місцем проживання, що відбулися у 2019–2020 роках.

2.2.2. Структура електронного каталога

Пропонований електронний каталог Фольклорного архіву КУФ – це різновид *пошукового каталога*.

Базовою одиницею систематизації (а відтак і пошуку) матеріалу є збирацький сеанс.

Основним параметром систематизації (рівень колонок табличного каталога) визначено деталізовану *географію записів* – інформацію про місце фіксації фольклорного матеріалу: населений пункт, його адміністративний номер, адміністративне підпорядкування (сільрада, ОТГ/район, область, країна). За цим параметром пропонований каталог можна зарахувати до типу *географічних*.

Серед інших параметрів систематизації: дата запису; респондент(и); збирач(і); форма архівного упорядкування матеріалів; форма фіксації матеріалів (аудіозапис, відеозапис, текстовий запис, транскрипція, фотографія); кількість зафіксованих фольклорних творів у сеансі; стан опрацювання матеріалів; архівний паспорт (фонд, серія, одиниця зберігання).

Електронний каталог побудовано на основі простої і доступної комп'ютерної програми електронних таблиць Microsoft Office Excel. Такий табличний каталог дає змогу досить зручно описувати матеріал (у горизонтальних рядках таблиці) за визначеними параметрами (заданими у колонках таблиці) і потім сортувати його за окремими параметрами чи їх комбінаціями, а також робити текстовий пошук.

Параметрами опису та класифікації архівних документів (колонки табличного каталога):

1. Унікальний порядковий номер (для кожного рядка);
2. А – населений пункт (актуальна назва населеного пункту: села, міста та ін.);
3. В – адміністративний номер (спеціальний код населеного пункту за "Державним класифікатором об'єктів адміністративно-територіального устрою України" (КОАТУУ). У пропонованому каталозі рубрику не заповнено у зв'язку з очікуваними змінами в адміністративно-територіальному устрої України та ймовірним переходом на інші види класифікаторів, наприклад, за абсолютними географічними координатами);
4. С – сільрада / міськрада (назва сільської, селищної чи міської ради, яким підпорядковано населений пункт);
5. D – район / підпорядкування (назва районного центру чи населеного пункту, яким підпорядковано населений пункт);
6. Е – область (назва обласного центру чи іншого населеного пункту, яким підпорядковано населений пункт);
7. F – рік запису (рік запису збирацького сеансу);
8. G – дата запису (повна дата запису збирацького сеансу);
9. Н – респондент(и) (ініціали і прізвище респондентів збирацького сеансу);

10. I – збирач(і) (ініціали і прізвище збирачів збирацького сеансу);

11. J – форма архівного упорядкування матеріалів (подано форму упорядкування архівних матеріалів. У Фольклорному архіві КУФ розрізняють дві форми: збирацький сеанс – так упорядковують матеріали, починаючи з 2004 року; збірник фольклорних матеріалів – у такій формі упорядковано матеріали з середини 1980-х років і до середини 2000-х);

12. K – форма фіксації матеріалів (подано скорочено: а – аудіозапис; в – відеозапис; т – текстовий запис; тр – транскрипція (аудіо-, відео- 31 запису); ф – фотографія; а/в – аудіозапис і відеозапис; а/в/ф – аудіо-, відеозапис, фотографія та ін.);

13. L – кількість зафіксованих одиниць фольклорних творів (подано кількість одиниць фольклорних творів й етнографічних коментарів, зафіксованих під час одного збирацького сеансу; для збірників фольклорних матеріалів вказуємо кількість одиниць фольклорних творів, зафіксованих в описуваному населеному пункті);

14. M – стан опрацювання матеріалів (подано скорочено: о – матеріал опрацьований: тобто, словесні тексти фольклорних записів транскрибовано; паспортна і супровідна інформація належно оформлена; ч/о – частково опрацьований: найчастіше ідеться про оформлення лише паспортних даних записів, повної текстової транскрипції зібраного матеріалу немає; н/о – неопрацьований: жодна із зазначених вище вимог не виконана);

15. N – фонд (поданошифр відповідного фонду Фольклорного архіву КУФ, у якому зберігається каталогізована одиниця зберігання);

16. O – серія (подано шифр відповідної серії Фольклорного архіву КУФ, у якій зберігається каталогізована одиниця зберігання);

17. P – одиниця зберігання (шифр каталогізованої одиниці зберігання);

18. Q – примітки (додаткова інформація про архівний стан, опрацювання каталогізованої одиниці зберігання)⁸³.

⁸³ Гук О. Каталогізація матеріалів Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси: досвід опрацювання: Дипломна робота. Львів. 2016.

2.2.3. Процес каталогізування архівних фольклорних документів

Технічно процес каталогізування архівних документів Фольклорного архіву КУФ полягає у перенесенні документної інформації про фольклорні матеріали з архівних документів у відповідні колонки таблиці електронного каталога.

Документну інформацію про фольклорні матеріали ми черпаємо зі спеціального документа – *паспортного бланка збирацького сеансу*, у якому збирачі подають паспортну та супровідну інформацію фольклорно-етнографічних матеріалів збирацького сеансу (див. Таблицю 2).

Розглянемо сам процес заповнення Електронного каталога Фольклорного архіву КУФ (за колонками таблиці; із роз'ясненням змісту інформації). Для кращого сприйняття процес заповнення Електронного каталога представлено у вигляді таблиці.

Електронний каталог Фольклорного архіву КУФ	Паспортний бланк ("листок збирача") збирацького сеанс
Колонка А – населений пункт	Вказуємо актуальну назву населеного пункту: села, міста та ін.
Колонка В – адміністративний номер	Зазначаємо спеціальний унікальний код населеного пункту за "Державним класифікатором об'єктів адміністративно-територіального устрою України" (КОАТУУ) ⁸⁴ .

⁸⁴ Державний класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ). Державний класифікатор України. Чинний від 01.01.1998 року. Державний класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ) є складовою частиною єдиної системи класифікації і кодування техніко-економічної та соціальної інформації (ДСК ТЕСІ). КОАТУУ призначено для забезпечення достовірності, цілісності та автоматизованої обробки інформації у різних розрізах всіх видів економічної діяльності. КОАТУУ складається з кодів та назв всіх адміністративно-територіальних об'єктів України, які згруповані за ознаками територіальної спільності, історичних, економічних, географічних, етнічних і культурних особливостей. Об'єктами класифікації у КОАТУУ є одиниці адміністративно-територіального устрою України: 1) Автономна Республіка Крим; 2) області; 3) райони; 4) міста; 5) райони у містах; 6) селища міського типу; 7) сільради; 8) селища; 9) села.

Колонка С – сільрада / міськрада	Зазначаємо назву сільської, селищної чи міської ради, яким підпорядковано населений пункт (за назвою села в іменниковій формі, наприклад: Ракошино). Цю інформацію можна отримати із "листка збирача", а також з класифікатора КОАТУУ.
Колонка D – район / підпорядкування	Вказуємо назву районного центру чи населеного пункту, якому підпорядковано населений пункт (за назвою населеного пункту в іменниковій формі, наприклад: Кам'янка-Бузька).
Колонка E – область	Вказуємо назву обласного центру чи іншого населеного пункту, якому підпорядковано населений пункт (за назвою населеного пункту в іменниковій формі, наприклад: Львів).
Колонка F – країна	Вказуємо назву країни.
Колонка G – рік запису	Вказуємо рік проведення збирацького запису у форматі чотирьох цифр: 2020. Ця колонка у каталозі має винятково систематизаційне призначення: для швидкого відсортування / пошуку матеріалу за роками.
Колонка H – дата запису	Вказуємо повну дату запису збирацького сеансу: день, місяць, рік (09.08.2020)
Колонка I – респондент(и)	Вказуємо повне ім'я (імена) респондентів збирацького сеансу у форматі: прізвище, ім'я, по батькові (Нижник Віра Дмитрівна).
Колонка J – збирачі	Вказуємо повне ім'я (імена) збирачів

	збирацького сеансу: прізвище, ім'я (Вовчак Андрій).
Колонка К – форма архівного упорядкування	Вказуємо форму упорядкування архівних матеріалів: сеанс, збірник. У Фольклорному архіві КУФ розрізняють дві форми упорядкування архівних матеріалів: збирацький сеанс – так упорядковують матеріали, починаючи з 2004 року; збірник фольклорних матеріалів – у цій формі упорядковано матеріали з середини 1980-х і до середини 2000-х років. Інформацію отримуємо шляхом аналізу інформаційної та текстової складових каталогізованих фольклорних матеріалів.
Колонка L – форма фіксації матеріалів	Вказуємо скорочену форму фіксації фольклорних матеріалів збирацького сеансу у форматі, наприклад: а/в/тр – аудіозапис, відеозапис, транскрипція; а/в/ф/тр – аудіо-, відеозапис, фотографія, транскрипція. Наявні форми фіксації фольклорних матеріалів: а – аудіозапис; в – відеозапис; ф – фотографія; тр – транскрипція (аудіо-, відеозапису).
Колонка М – кількість зафіксованих одиниць фольклорних творів	Вказуємо кількість одиниць фольклорних творів й етнографічних коментарів, зафіксованих під час одного збирацького сеансу; для збірників фольклорних матеріалів вказуємо кількість одиниць фольклорних творів, зафіксованих в описуваному населеному пункті.

	Інформацію отримуємо шляхом аналізу інформаційної та текстової складових каталогізованих фольклорних матеріалів.
Колонка N – стан опрацювання матеріалів	Вказуємо стан опрацювання аналізованих архівних матеріалів за допомогою умовних скорочень: о – матеріал опрацьований: тобто, словесні тексти фольклорних записів і етнографічних коментарів транскрибовано; паспортна і супровідна інформація належно оформлена; ч/о – матеріал опрацьований частково: найчастіше ідеться про оформлення лише паспортних даних записів, транскрибовано не увесь фольклорно-етнографічний матеріал або транскрипція вважається незадовільною; н/о – матеріал неопрацьований: жодна із зазначених вище вимог не виконана, транскрипції фольклорно-етнографічного матеріалу відсутні. Інформацію отримуємо шляхом аналізу інформаційної та текстової складових каталогізованих фольклорних матеріалів.
Колонка O – фонд	Вказуємо шифр відповідного фонду Фольклорного архіву КУФ, у якому зберігається каталогізована одиниця зберігання, у форматі: ІЕК
Колонка P – серія (експедиція)	Вказуємо шифр відповідної серії Фольклорного архіву КУФ, у якій зберігається каталогізована одиниця

	зберігання у форматі: IEK_AV20190624.
Колонка Q – одиниця зберігання (сеанс)	Вказуємо шифр каталогізованої одиниці зберігання у форматі: IEK_AV20190624_vovczak_seans01
Колонка R – примітки	Вказуємо інформацію архівного призначення, наприклад: архівну історію документа, зауваження щодо стану архівного опрацювання документа та ін.

Заповнення Електронного каталога Фольклорного архіву КУФ відбувається порядково шляхом цілісного опрацювання матеріалів окремого збирацького сеансу: кожен рядок каталога відображає інформацію про окремий збирацький сеанс.

Тож у табличній матриці комп'ютерної програми Microsoft Excel каталогізовані дані про фольклорні документи Архіву висвітлені у вигляді рядків, що охоплюють документу інформацію збирацьких сеансів. Водночас документна інформація кожного рядка (збирацького сеансу) структурована за відповідними колонками, які визначають параметри і можливості систематизації цієї інформації.

Загальний вигляд упорядкування документної інформації Електронного каталога Фольклорного архіву КУФ у табличній матриці комп'ютерної програми Microsoft Excel див. у Таблиці 3.

ФА КУФ. – Фонд ЕК. – Серія ЕК 08IF20210702. – Справа ЕК 08IF20210702 fedun. – Одиниця зберігання ЕК 08IF20210702 fedun_seans11. – Документ ЕК 08IF20210702 fedun_seans11_text01

Фольклорний архів

Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси (ФА КУФ)

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, ауд. 345, 79000 м. Львів, Україна,
тел.: +380322 239 47 20, e-mail: folklorelaboratory@gmail.com

ЗБИРАЦЬКИЙ СЕАНС

01. Назва польового дослідження:	Опілля – 2021 (Івано-Франківськ – Стратин – Рогатин)
02. Шифр польового дослідження:	ЕК_08IF20210702_fedun
03. Тип:	комплексна фольклористична експедиція
04. Термін:	2-5 липня 2021 року
05. Керівник(и):	кандидат мистецтвознавства, асист. Ірина Федун
11. Архівний шифр сеансу	ЕК_08IF20210702_fedun_seans11
12. Дата сеансу:	6 липня 2021 року
13. День тижня:	понеділок
14. Свято/будень:	будень
15. Час початку сеансу:	12 год. 30 хв.
16. Час кінця сеансу:	14 год. 53 хв.
17. Місце проведення сеансу: тип і назва населеного пункту:	село Добришів
18. Місцева (давня) назва населеного пункту:	Дібришів
19. Назва частини населеного пункту:	–
20. Сільрада/міськрада/ОТГ:	Рогатин
21. Район:	Рогатин
22. Область:	Івано-Франківськ
23. Країна:	Україна
24. Характер і умови проведення сеансу; контекст запису:	сеанс домовлений (сеанс організувала староста села Стратин Уляна Новосельська: сеанс мав відбутися ще 3 липня 2021 року, однак не відбувся через непорозуміння; допомагала організувати сеанс також Ірина Табінська, донька однієї з респонденток, випускниця філологічного факультету Львівського університету імені Івана Франка, тел.:); сеанс відбувався у приміщенні місцевого клубу (у кімнаті етнографічно музею); сторонніх шумів загалом не було (якийсь час у фойє Будинку культури забавлялися місцеві діти, у запису чути гулотіння); контекст запису – штучний
25. Присутні слухачі:	Ірина Табінська
Аудіофіксація:	
31. Апарат аудіозапису (марка, рік):	цифровий диктофон Zoom H4n, 2015 р. в.
Мікрофон (зовнішній/вбудований, рік)	вбудований, стереофонічний типу XY, 2015 р. в.
Посій запису (тип, рік)	карта пам'яті SD (Smart Drive), 2015 р. в.
Живлення (автономне/мережа)	автономне (+ блок живлення)
32. Якість аудіозапису:	добра

Таблиця 2: "Паспортний бланк" збирацького сеансу (сторінка 1).

ФА КУФ. – Фонд ЕК. – Серія ЕК_08IF20210702. – Справа ЕК_08IF20210702_fedun. – Одиниця зберігання ЕК_08IF20210702_fedun_seans11. – Документ ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_text01

33. Архівний шифр аудіозапису:	ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_audio01.wav
34. Формат аудіозапису:	цифровий
Відеофіксація:	
35. Апарат відеозапису (марка, рік):	цифрова відеокамера Panasonic HDC-HS60 (Full HD 1920x1080 120 Gb HDD), 2010 р. в. (Андрій Вовчак)
36. Архівний шифр відеозапису:	ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_video01-03.mts
37. Формат відеозапису:	цифровий
Фотофіксація:	
38. Апарат фотофіксації (марка, рік):	1) цифрова фотокамера Olympus SP-510UZ, 2006 р. в. (Андрій Вовчак, photo001-009); 2) цифрова фотокамера Canon DS126741 (EOS 2000D), 2021 р. в. (Дарина Гулівата, photo010-124); 3) цифрова фотокамера смартфона Motorola Moto G5, 2017 р. в. (Марія Устенко, photo125-144); 4) цифрова фотокамера смартфона Xiaomi Redmi 4X, 2020 р. в. (Ірина Федун, photo145-148)
39. Архівний шифр фото:	ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_photo001-148.jpg
40. Формат фото:	цифровий

41. Дані про респондента (респондентів):

№	Ім'я, по батькові, прізвище (дівооче; вуличне прізвисько)	Р. н.	Місце народження	Соціальне походження	Освіта	Рід занять, фах	Музичний інструмент
1.	Розлуцька Дарія Іванівна (дівооче – Герєга), ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_photo_048 (перша зліва)	1963	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	середня-спеціальна	листоноша	–
2.	Кисіль Катерина Іванівна (дівооче – Віхар), ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_photo_048 (друга зліва)	1951	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	середня-спеціальна	на пошті у телефонному відділенні (на комутаторі)	–
3.	Федунь Галина Степанівна (дівооче – Федьків), ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_photo_048 (третя зліва)	1935	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	10 класів	у цегельні, у лісі, обліковцем у рілльничій бригаді та на фермі	–
4.	Проць Галина Дмитрівна (дівооче – Чайковська), ЕК_08IF20210702_fedun_seans11_photo_048 (четверта зліва)	1946	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	середня-спеціальна	бібліотекар, секретар сільської ради	–
5.	Лоїк Ольга Євстахівна (дівооче – Гузар),	1961	село Стратин, Рогатинський район, Івано-	з селян	середня-спеціальна	художній керівник	–

Таблиця 2: "Паспортний бланк" збирацького сеансу (сторінка 2).

ФА КУФ. – Фонд ЕК. – Серія ЕК 08ІФ20210702. – Справа ЕК 08ІФ20210702 fedun. – Одиниця зберігання ЕК 08ІФ20210702 fedun_scans11. – Документ ЕК 08ІФ20210702 fedun_scans11_text01

	ЕК_08ІФ20210702_f edun_scans11_photo 048 (п'ята зліва)		Франківська область				
6.	Федоришин Надія Андріївна (дівоче – Деркач), ЕК_08ІФ20210702_f edun_scans11_photo 048 (шоста зліва)	1951	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	середня-спеціальна	швея, у будівельному управлінні, у магазині	–
7.	Бойко Віра Степанівна, ЕК_08ІФ20210702_f edun_scans11_photo 048 (сьома зліва)	1952	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	середня-спеціальна	повар у дитячому таборі, продавець	–
8.	Лудипин Катерина Павлівна (дівоче – Кушта), ЕК_08ІФ20210702_f edun_scans11_photo 048 (восьма зліва)	1967	село Добринів, Рогатинський район, Івано-Франківська область	з селян	вища	бухгалтером у колгоспі, у сільській раді, директор Будинку культури	–

51. Зафіксований репертуар респондента (респондентів):

№/назва одиниці/хронометраж/виконавці/жанр твору: народне/наукове визначення

[Список одиниць сеансу формується автоматично за заголовками одиниць за допомогою програмної функції "поле" (вставка – поле – код поля ТОС – формувати заголовки за стилем 01_scans_zaholovok_odynyci). – Операцію виконує архівіст].

1.	[Хрестини, пологи]/0:00:47/1-8/коментар/.....	5
2.	[Весілля]/09:10/1-8/коментар/.....	7
3.	Вийди, матінко, з хати/0:21:46/1-8/весільна пісня/весільна ладканка/.....	11
4.	Вийди, матінко, з хати/0:21:46/1-8/весільна пісня/весільна ладканка/.....	11
5.	Ходили-смо по гайови/0:23:53/1-8/весільна пісня/весільна ладканка/.....	11
6.	А внеси, дружко, зідле/0:25:18/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	12
7.	Де ти ріс, барвіночку?/0:26:50/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	12
8.	Вийся, віночку, гладко/0:30:01/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	13
9.	Стелися, барвіну/0:31:43/1/весільна пісня/весільна пісня/.....	13
10.	Через садочок/0:32:53/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	14
11.	Ой на горі верба, на долині квіти/0:42:09/3/весільна пісня/весільна пісня/.....	15
12.	А ми вінця довиваєм/0:44:55/8/весільна пісня/весільна пісня/.....	16
13.	Запою вам, дівки, що сплели мені віпки/0:45:20/8/весільна пісня/весільна пісня/.....	16
14.	Ой, на ставі, на ставочку/0:51:52/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	18
15.	Вождь Бандера йде до нас/0:53:32/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	18
16.	Не лякайся, свато, що нас так багато/0:57:57/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	19
17.	Сховай мене, мій батеньку/0:58:53/4/весільна пісня/весільна пісня/.....	19
18.	Третій раз, Марусенько/1:02:49/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	20
19.	Кропи нас, матінонько/1:04:44/4/весільна пісня/весільна пісня/.....	21
20.	Нема ксьондза вдома/1:06:03/4, 3/весільна пісня/весільна пісня/.....	21
21.	Дякуємо попонькові, як свому батенькові/2-0:00:03/2/весільна пісня/весільна пісня/.....	21
22.	Ой щаслива Маруєнька/2-0:00:55/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	21
23.	Нашій Марусі заплаласи птапи/2-0:02:06/4, 8/весільна пісня/весільна пісня/.....	21
24.	Духом, матінко, духом/2-0:02:51/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	22
25.	Вишив, вишив, ніц не zostавив/2-0:04:47/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	22
26.	Подивися, матусенько, які діти гожі/2-0:05:21/4, 8/весільна пісня/весільна приспівка/.....	22
27.	До нас, Марусю, до нас/2-0:05:57/4/весільна пісня/весільна пісня/.....	22
28.	Не будем їсти, не будем пити/2-0:06:59/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	23
29.	Їжте, гостоньки, пийте/2-0:07:23/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	23
30.	Чи мені так Бог дав/2-0:07:36/1-8/весільна пісня/весільна пісня/.....	23

ФА КУФ. – Фонд ЕК. – Серія ЕК 08IF20210702. – Справа ЕК 08IF20210702_fedun. – Одиниця зберігання ЕК 08IF20210702_fedun_scans11. – Документ ЕК 08IF20210702_fedun_scans11_text01

61. Важливі біографічні дані про респондента (респондентів):

Респондентка № 1 – Дарія Розлуцька – закінчила Чернівецький залізничний технікум; працює на пошті листоношею більше 20 років.

Респондентка № 3 – Галина Федунь – закінчила Богородчанську школу рахівничих кадрів.

Респондентка № 4 – Галина Проць – закінчила Львівське культосвітнє училище (за спеціальністю "бібліотекар"). Пропрацювала 12 років бібліотекаром, 20 років секретарем сільської ради.

Респондентка № 5 – Ольга Лоїк – народилася у сусідньому селі Стратин, переїхала у село Добринів 1988 року через роботу. Закінчила Львівське культосвітнє училище (за спеціальністю "художній керівник"). Після навчання працювала у селі Боршів Перемишлянського району Львівської області (у 1981–1987 роках).

Респондентка № 6 – Надія Федоришин – закінчила Львівське швейне училище; працювала у Львові, потім у м. Калущі у будівельному управлінні; працювала у магазині. У 2008 році повернулася жити у рідне село Добринів.

Респондентка № 7 – Віра Бойко – закінчила Львівський кооперативний технікум. 21 рік працювала поваром у таборі у с. Добринів. 12 років прожила на Сахаліні, де працювала у дитсадку (чоловік був військовим і сім'я переїжджала); зараз працює продавцем у сільському магазині.

Респондентка № 8 – Катерина Луцишин – закінчила Тернопільський фінансово-економічний інститут; працювала бухгалтером у колгоспі, у сільській раді с. Стратин, з 2013 року директор Будинку культури села Добринів.

62. Характеристика особистості респондента (респондентів):

63. Виконавсько-музична діяльність респондента (респондентів):

Респондентка № 3 – Галина Федунь – співала у церковнім та сільським хорах.

Респондентка № 7 – Віра Бойко – любить вишивати, має 336 сорочок-вишиванок.

64. Виконавсько-музичні традиції родини респондента (респондентів):

71. Загальні відомості про культурне середовище, оточення респондента (респондентів):

81. Дані про збирача (збирачів):

№	Ім'я, прізвище	Освіта	Фах, професія	Збирацький стаж	Функція у сеансі
1.	Ірина Федун	канд.	етномузиколог	тривалий	опитувач
2.	Андрій Вовчак	канд.	фольклорист	тривалий	опитувач, аудіотехнік, відеотехнік
3.	Людмила Зборовська	вища	актриса театру	тривалий, з 2000-го року	аудіотехнік
4.	Марія Устенко	бакалавр	філолог-україніст	перша експедиція	фототехнік
5.	Дарина Гулівата	студент	фольклорист-філолог	третя експедиція	фототехнік
6.	Віктор Гук	студент	фольклорист-філолог	третя експедиція	аудіотехнік

91. Транскриптор текстів/мелодій:	Дарина Гулівата (ФЛф-31)	
92. Дата заповнення, укладач паспорта сеансу:	7.07.2021 року	Андрій Вовчак
93. Дата прийняття в архів, архівіст:		
94. Перевірка транскрипцій:		

2.3. Можливості електронного каталога Фольклорного архіву КУФ

Незважаючи на свою позірну простоту, створений за допомогою комп'ютерної програми Microsoft Office Excel табличний каталог дає змогу проводити широкий спектр пошукових і систематизаційних операцій із внесеною архівною інформацією, використовуючи програмні функції фільтрування, пошуку, розрахунку та ін.

Каталог насамперед націлений швидко зорієнтувати користувача у *географії* матеріалів Фольклорного архіву КУФ. Наші користувачі часто потребують з'ясувати наявність фіксацій з конкретного населеного пункту, району, області.

Цей користувацький запит можна ефективно задовільнити за допомогою функції "Фільтрування".

2.3.1. Функція "фільтрування"

Функція "фільтрування" дає змогу відібрати з переліку значень колонки таблиці шукане значення і відобразити у таблиці лише ті рядки, які містять це значення. Програма дає змогу "фільтрувати" дані за одним параметром (колонкою) або за кількома.

Для "**фільтрування**" за одним параметром (колонкою) потрібно виділити обрану колонку, ставши курсором на літерну стрічку таблиці. Наприклад, обираємо колонку "населені пункти". Активізуємо функцію "фільтр" (стрічка "Меню" → закладка "Дані" → функція "Фільтр"). Під літерною стрічкою таблиці у виділеній колонці з'явиться активна кнопка, яка розгортає список значень цієї колонки, зведений до неповторюваних значень і укладений за алфавітом. Обираємо зі списку шуканий населений пункт, наприклад: Перемишляни. Програма автоматично формує список із рядків, які у колонці "населений пункт" містять значення "Перемишляни", і користувач отримує увесь комплекс наявної документної інформації про фольклорні записи, зроблені у цьому селі (див. Таблицю 4). У такий же спосіб можна "відфільтрувати" інформацію про фольклорні фіксації і за іншими "географічними" параметрами: "район", "область".

Деталізувати пошук і систематизацію інформації можна за допомогою розширення функції "фільтрування" на кілька колонок або на усю таблицю загалом – тобто **"фільтрувати" інформацію за кількома параметрами**, наприклад: за роком запису, респондентом і збирачем. Для цього потрібно виділити таблицю, ставши курсором на крайню ліву клітинку літерної стрічки таблиці, або виділити потрібні колонки курсором. Активізуємо функцію "фільтр". Під літерною стрічкою таблиці у виділених колонках з'явиться активна кнопка, яка розгортає список значень кожної колонки. "Фільтрування" інформації здійснюємо за логікою звуження поля пошуку.

Наприклад: нас цікавить наявність у Фольклорному архіві КУФ фольклорних матеріалів, записаних у місті Перемишляни у 2020 році, але обов'язково із застосуванням звукозаписувальних пристроїв. І бажано теж, щоб матеріали були опрацьовані. Отож, насамперед у колонці "населений пункт" вибираємо значення "Перемишляни"; у колонці "рік запису" – значення "2020". У колонці "форма фіксації матеріалу" нам доведеться вибирати значення, які містять інформацію про наявність аудіофіксації – це значення "а" (аудіозапис). У колонці "стан опрацювання матеріалів" вибираємо значення "о" (опрацьований). У результаті отримуємо поступове "звуження" пошукового поля із 10 рядків до 4 рядків, які містять інформацію про фольклорні записи, які відповідають заданим вище критеріям (див. Таблицю 5).

FA_KUF_I EK_catalogue_seals_geography_ver20210905 [Режим сумісності] - Excel (не вдалося активувати продукт)

Увійти Спільний доступ

Автосома Заповнити Очистити Сортувати й знайти й фільтрувати * виділити *

Вставити Видалити Формат Клітинки

Стилі

Умове форматування * таблиці * клітинок *

Число

Вирівнювання

Формати

Об'єднати та розташувати в центрі

Вирівнювання

Вставити

Буфер обміну

Шрифт

населений пункт

FA_KUF_I EK_catalogue_seals_geography_ver20210905 [Режим сумісності]

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
	населений пункт	адмін. №	сільрада	район / підпоряз	область	країна	рік запису	респондент (і)	збирач (і)	форма аі	клькїстан	фонд	серія	одиниця зберїгання			
241	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2015	10.07.2015	О.Г.Задрожна	В.Осадець	сеанс	в	9	0	IEK_VO20150701	osadets_seans02	
243	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2015	17.07.2015	Н.Я.Слободзян, О.Р.Слютик	В.Осадець	сеанс	а	30	0	IEK_VO20150701	osadets_seans04	
244	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2015	20.07.2015	Н.І.Осадець	В.Осадець	сеанс	а	35	0	IEK_VO20150701	osadets_seans05	
245	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2015	15.10.2015	Г.В.Вербїяна	В.Осадець	сеанс	а	7	0	IEK_VO20150701	osadets_seans06	
961	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2014	12.08.2014	О.М.Васильєва, П.І.Лїс	А.Генц	сеанс	а	29	0	IEK_ON20140701	hents_seans03	
1611	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2019	27.06.2019	Кнїш Лїдрїя Даниїївна	Авраїмчук	Христїсеанс	а	ф/тр	20	0	IEK_VO20190624	avramchuk_seans02
2018	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2020	19.08.2020	Блїзнак Ярослав (дївоче - Сеньїв) Яр	Паропля Віра	сеанс	а	ф/тр	13	0	IEK_OS20200622	parolia_seans01
2019	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2020	21.08.2020	Блїзнак Ярослав (дївоче - Сеньїв) Яр	Паропля Віра	сеанс	а	ф/тр	16	0	IEK_OS20200622	parolia_seans02
2020	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2020	22.08.2020	Фулєвич Лївов (дївоче - Сеньїв) Яр	Паропля Віра	сеанс	а	ф/тр	17	0	IEK_OS20200622	parolia_seans03
2021	Перемїшляни	Н	Перемїшляни	Перемїшляни	Львїв	Україна	2020	29.08.2020	Калтовська Ганна (дївоче -С	Паропля Віра	сеанс	а	тр	19	0	IEK_OS20200622	parolia_seans04
2115																	
2116																	
2117																	
2118																	
2119																	
2120																	
2121																	
2122																	
2123																	
2124																	
2125																	
2126																	
2127																	
2128																	
2129																	
2130																	
2131																	
2132																	
2133																	
2134																	
2135																	
2136																	
2137																	
2138																	
2139																	

Активация Windows

Перейдїть до роздїлу "Настроївки", щоб активувати Windows.

Лист1 Лист2 Лист3 Лист4 Лист5

Таблиця 4. Фрагмент каталога Фольклорного архїву КУФ з використанням функції "фїльтрування" для колонки "населений пункт".

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	населений пункт	адмін. №	сільрада	район / підп.	область	країна	рік запису	форма фіксації	дата запису	збирач (і)	форма запису	афітр	афітр	афітр	афітр	серія	ідентифікатори
2018	Перемішляни	н	Перемішляни	Перемішляни	Львів	Україна	2020	Близняк (дівоче - Сеньків)	19.08.2020	Яр Паропля Віра	сеанс	афітр	13	0	ІЕК_OS20200622	ІЕК_OS20200622_раіола_сеанс01	
2019	Перемішляни	н	Перемішляни	Перемішляни	Львів	Україна	2020	Близняк Ярослава (дівоче - С Паропля Віра	21.08.2020	Близняк Ярослава (дівоче - С Паропля Віра	сеанс	афітр	16	0	ІЕК_OS20200622	ІЕК_OS20200622_раіола_сеанс02	
2020	Перемішляни	н	Перемішляни	Перемішляни	Львів	Україна	2020	Футелвич Любов (дівоче - Сен Паропля Віра	22.08.2020	Футелвич Любов (дівоче - Сен Паропля Віра	сеанс	афітр	17	0	ІЕК_OS20200622	ІЕК_OS20200622_раіола_сеанс03	
2021	Перемішляни	н	Перемішляни	Перемішляни	Львів	Україна	2020	Калтовська Ганна (дівоче - С Паропля Віра	29.08.2020	Калтовська Ганна (дівоче - С Паропля Віра	сеанс	афітр	19	0	ІЕК_OS20200622	ІЕК_OS20200622_раіола_сеанс04	
2115																	
2116																	
2117																	
2118																	
2119																	
2120																	
2121																	
2122																	
2123																	
2124																	
2125																	
2126																	
2127																	
2128																	
2129																	
2130																	
2131																	
2132																	
2133																	
2134																	
2135																	
2136																	
2137																	
2138																	
2139																	
2140																	
2141																	
2142																	
2143																	
2144																	
2145																	

Таблиця 5. Фрагмент каталога Фольклорного архіву КУФ з використанням функції "фільтрування" для кількох колонок: "населений пункт", "рік запису", "форма фіксації матеріалу" і "стан опрацювання матеріалів"

2.3.2. Функція "пошук"

Іншою можливістю електронного каталога є функція **"Пошук"** (повнотекстовий пошук) як у межах всієї таблиці, так і в обраній колонці.

Функцію "пошук" можна вважати початковим кроком будь-якої наукової праці, суть якого полягає у доборі потрібної інформації.

У пропонованому комп'ютерному каталозі цю функцію доцільно застосовувати у колонках "географії" записів для пошуку потрібних населених пунктів, а також у колонках "респонденти" і "збирачі" (за ім'ям особи).

Функцію "пошук" активізують сполученням клавіш "Ctrl + F". У діалоговому вікні "Знайти і замінити" потрібно ввести шукану інформацію (наприклад, шукаємо фольклорні записи, зроблені від респондента на прізвище "Нижник"). Тут же подано дві можливості виводу знайденої інформації: 1) "знайти далі" – програма показує окремо кожну клітинку зі знайденим значенням; 2) "знайти все" – програма виводить окремим списком у нижній частині діалогового вікна рядки зі знайденим значенням (де зокрема зазначено ім'я книги, номер листа, номер рядка і зміст клітинки, де знайдено шукане значення). Натиснувши на рядок у цьому списку, потрапляємо на відповідний рядок і клітинку зі знайденим значенням у таблиці каталога (див. Таблицю 6).

Для конкретного пошуку (наприклад, населеного пункту, респондента) доцільно обмежувати поле пошуку відповідною колонкою. Для цього її потрібно виділити, ставши курсором на літерну стрічку таблиці. Далі активувати функцію "пошук" і повторити зазначені вище операції (див. Таблицю 7).

FA_KUF_I EK_catalogue_seans_geography_ver20210905 [Режим сумісності] - Excel (не вдалося активувати продукт)

Увійти Службовий доступ

Вставлення Розмітка сторінки Формули Дані Рецензування Подання Офісе Tab Сховати, що потрібно зробити...

Вставити Копіювати Формат за зразком Буфер обміну

Алфавіт 10 Ж К П Ш В С Шрифт

Загальний Сторінка: 1 з 1

Умовне форматування таблиці клітинок Формат стилів Вставити Виділити Формат

Вирівнювання

Стилі

Клітинки

Автосума Заповнити Очистити Редагування

Сортувати й знайти й фільтрувати

Знайти

Пошук і заміна

Знайти: Замінити:

Знайти всі Знайти далі Закрити

Параметри >>>

№	А	В	С	Д	Е	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	
1	населений пункт	адмін №	сільрада	район / підпорядк	область	країна	рік запл дата запису	респондент (і)	збирач (і)	форма а	кількі	стан	фонд	серія				
2065	Дубровиця	Н	Дубровиця	Дубровиця	Рівне	Україна	2020	21.08.2020	Адамчук Г.Маринович	Галина Пе	Григосяк	Яна	сеанс	альт	7	0	IEK_VK20200622_hnu	
2066	Лосва	Н	Лосва	Надвірна	Івано-Франківськ	Україна											IEK_VK20200622_hnu	
2067	Лосва	Н	Лосва	Надвірна	Івано-Франківськ	Україна											IEK_VK20200622_hnu	
2068	Красне	Н	Красне	Буськ	Львів	Україна											IEK_VK20200622_ikv	
2069	Ковалівка	Н	Ковалівка	Ковалівка	Полтава	Україна											IEK_VK20200622_ivn	
2070	Малий Кобелячок	Н	Малий Кобелячок	Нові Санжари	Полтава	Україна											IEK_VK20200622_ivn	
2071	Ковалівка	Н	Ковалівка	Полтава	Полтава	Україна											IEK_VK20200622_ivn	
2072	Сновичі	Н	Сновичі	Золочів	Львів	Україна											IEK_VK20200622_kaz	
2073	Березів Нижній	Н	Березів Нижній	Старий Самбір	Львів	Україна											IEK_VK20200622_kaz	
2074	Підгайчики	Н	Підгайчики	Самбір	Львів	Україна											IEK_VK20200622_koc	
2075	Підгайчики	Н	Підгайчики	Самбір	Львів	Україна											IEK_VK20200622_koc	
2076	Долина	Н	Долина	Долина	Івано-Франківськ	Україна											IEK_VK20200622_kov	
2077	Долина	Н	Долина	Долина	Івано-Франківськ	Україна											IEK_VK20200622_kov	
2078	Долина	Н	Долина	Долина	Івано-Франківськ	Україна	2020	07.09.2020	Томасюнович Діана Андрівна	Ковальчук	Тетян	сеанс	а/ф	альт	6	0	IEK_VK20200622_kov	
2079	Долина	Н	Долина	Долина	Івано-Франківськ	Україна	2020	18.09.2020	Андрейків Надія Володимирівна	Ковальчук	Тетян	сеанс	а/ф	альт	7	0	IEK_VK20200622_kov	
2080	Добровляни	Н	Добровляни	Дрогобич	Львів	Україна	2020	27.07.2020	Нижник Віра Дмитрівна	Володимирівна	Ковальчук	Тетян	сеанс	а/ф	альт	17	0	IEK_VK20200622_mys
2081	Добровляни	Н	Добровляни	Дрогобич	Львів	Україна	2020	27.07.2020	Нижник Віра Дмитрівна	Володимирівна	Ковальчук	Тетян	сеанс	а/ф	альт	16	0	IEK_VK20200622_mys
2082	Берегове	Н	Берегове	Берегове	Львів	Україна	2020	16.08.2020	Бурджак (Шуліга) Надія Остапівна	Полянська	Христ	сеанс	а/ф	альт	11	0	IEK_VK20200622_poi	
2083	Берегове	Н	Берегове	Берегове	Львів	Україна	2020	17.08.2020	Бурджак (Шуліга) Надія Остапівна	Полянська	Христ	сеанс	а/ф	альт	12	0	IEK_VK20200622_poi	
2084	Берегове	Н	Берегове	Берегове	Львів	Україна	2020	17.08.2020	Базиліж (Базиліж) Ганна Рома	Полянська	Христ	сеанс	а/ф	альт	5	0	IEK_VK20200622_poi	
2085	Гопівне	Н	Гопівне	Любимль	Волинь	Україна	2020	19.07.2020	Хачьор Ганна Миколаївна	(діє Дмитрук	Софія	сеанс	а/ф	альт	27	0	IEK_VK20200622_siv	
2086	Гопівне	Н	Гопівне	Любимль	Волинь	Україна	2020	19.07.2020	Хачьор Ганна Миколаївна	(діє Дмитрук	Софія	сеанс	а/ф	альт	15	0	IEK_VK20200622_siv	
2087	Гопівне	Н	Гопівне	Любимль	Волинь	Україна	2020	19.07.2020	Хачьор Матрьона Бондар Оп	Дмитрук	Софія	сеанс	а/ф	альт	7	0	IEK_VK20200622_siv	
2088	Гопівне	Н	Гопівне	Любимль	Волинь	Україна	2020	20.07.2020	Хачьор Ганна Миколаївна	(Шу Дмитрук	Софія	сеанс	а/ф	альт	25	0	IEK_VK20200622_siv	
2089	Гопівне	Н	Гопівне	Любимль	Волинь	Україна	2020	20.07.2020	Хачьор Надія Герасимівна	Б. Дмитрук	Софія	сеанс	а/ф	альт	7	0	IEK_VK20200622_siv	
2090	Золочів	Н	Золочів	Золочів	Львів	Україна	2020	20.07.2020	Хачьор Ганна Миколаївна	(Шу Дмитрук	Софія	сеанс	а/ф	альт	14	0	IEK_VK20200622_siv	
2091	Зашків	Н	Зашків	Золочів	Львів	Україна	2020	24.08.2020	Ляхович (дівооче – Курман) Гаї	Веничук	Юлія	сеанс	а/ф	альт	34	0	IEK_VK20200622_ven	
2092	Золочів	Н	Золочів	Золочів	Львів	Україна	2020	28.08.2020	Веничук (дівооче – Боліко) Мар	Веничук	Юлія	сеанс	а/ф	альт	13	0	IEK_VK20200622_ven	
2093	Доброутів	Н	Доброутів	Надвірна	Івано-Франківськ	Україна	2020	25.06.2020	Кметюк Ганна Іванівна	Завальнюк	Надія	сеанс	а/ф	альт	8	0	IEK_VK20200622_zav	
2094	Доброутів	Н	Доброутів	Надвірна	Івано-Франківськ	Україна	2020	28.06.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк	Надія	сеанс	а/ф	альт	8	0	IEK_VK20200622_zav	
2095	Доброутів	Н	Доброутів	Надвірна	Івано-Франківськ	Україна	2020	03.07.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк	Надія	сеанс	а/ф	альт	8	0	IEK_VK20200622_zav	
2096	Любимль	Н	Любимль	Навіляна	Івано-Франківськ	Україна	2020	09.07.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк	Надія	сеанс	а/ф	альт	6	0	IEK_VK20200622_zav	

Лист1 Лист2 Лист3 Лист4 Лист5

Таблиця 6. Фрагмент сторінки Електронного каталога Фольклорного архіву КУФ з використанням функції "пошук" для усієї таблиці.

2.4. Статистика каталогізованих документів Фольклорного архіву КУФ (фонди ЕК та ІЕК)

Програма електронних таблиць "Microsoft Office Excel" дає можливість швидко здійснювати статистичні підрахунки внесеної інформації, що може бути дуже корисним зокрема для з'ясування рівня репрезентативності фольклорними фіксаціями якогось населеного пункту чи території.

У пропонованому каталозі наявний лише один параметр (колонка), який має числовий формат, що надається для математичних обчислень – це колонка М ("кількість одиниць"). У цій колонці подано кількість одиниць фольклорно-етнографічних явищ, записаних під час збирацького сеансу. Під фольклорно-етнографічними явищами розуміємо: 1) фольклорні твори та 2) етнографічні коментарі (описи свят, обрядів, обрядодій). У практиці транскрибування та упорядкування фольклорних матеріалів ці фольклорно-етнографічні явища нумеруємо загальною нумерацією і, відповідно, підраховуємо разом. Власне усі статистичні підрахунки у пропонованому електронному каталозі проводитимемо з колонкою М "Кількість одиниць".

Щоб отримати "загальну статистику" – загальну кількість фольклорно-етнографічних явищ, що були зафіксовані під час збирацьких сеансів, внесених у каталог, потрібно виділити мишкою колону М ("кількість одиниць"). У нижній інформаційній стрічці програми з'явиться напис: сума = (число).

Скориставшись цією функцією електронного каталога, можемо з'ясувати загальну кількість фольклорно-етнографічних явищ, що були зафіксовані під час збирацьких сеансів, які зберігаються в архівних фондах ЕК та ІЕК Фольклорного архіву КУФ.

Отже, на сьогодні до електронного каталога фонду ІЕК внесено інформацію про 2099 збирацьких сеансів, записаних під час студентських фольклористичних практик за місцем проживання. Під час цих 2099 сеансів студенти-збирачі зафіксували 35266 одиниць фольклорно-етнографічних явищ (див. Таблицю 8).

В той час фонд ЕК налічує інформацію про 833 збирацьких сеансів та 16018 одиниць фольклорно-етнографічних явищ, записаних під час студентських

фольклористичних практик, які відбувалися у формі експедиційних виїздів. (див. Таблицю 9).

У науково-пошуковій праці практичну цінність мають цілеспрямовані статистичні підрахунки: з'ясування кількості фольклорних фіксацій, здійснених в шуканому населеному пункті, районі, області; від конкретного респондента тощо. Виконання таких статистичних підрахунків здійснюється шляхом поєднання функцій "статистика" і "фільтрування".

Отож, нас цікавить, скільки фольклорних творів зафіксовано у населеному пункті Худльово (Ужгородського району Закарпатської області). Спочатку потрібно скористатися функцією "фільтрування" для колонки А ("населений пункт") і "відфільтрувати" рядки зі значенням "Худльово". Далі в отриманій таблиці виділяємо колонку М ("кількість одиниць") і отримуємо підрахунок: 73 фольклорно-етнографічні одиниці (див. Таблицю 10).

Подібно можна дізнатися кількість фольклорних творів, зафіксованих від конкретного респондента (респондентів). Перший крок: "відфільтрувати" рядки, значенням яких є прізвище респондента (наприклад: Кидик Стефанія Василівна); другий крок: виділити колонку М ("кількість одиниць") і отримати статистику: 58 творів (див. Таблицю 11).

Використання описаних вище функцій електронного каталога Фольклорного архіву КУФ відкриває широкі можливості для координації архівної діяльності Фольклорного архіву КУФ, зокрема для виявлення регіональних прогалин архівних документів (коли якісь частини визначеного регіону не представлені репрезентативним архівним матеріалом) або ж для визначення перспектив розвитку фондів (скеровування уваги архіву на здобуття матеріалів з нових для архіву регіонів).

№	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	
1	населений пункт	адмін №	сільрада	район / підпорядк.	область	країна	рік запису	дата запису	респондент (і)	збірач (і)	форма збору	кількість творів	стан	фонд	серія	одиниця збирання		
2067	Лосева	Н	Лосева	Надвірна	Львів	Україна	2020	13.08.2020	Андрій (двоєч – Гуляк)	Оксан Григорівна Каріна	сеанс	афтор	0	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_lnyshuk_seans02		
2068	Красне	Н	Красне	Буськ	Львів	Україна	2020	11.08.2020	Вовк (двоєч – Хамтєва)	Надія Ільві Анастасія	сеанс	афтор	80	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_lkv_seans01		
2069	Ковалівка	Н	Ковалівка	Полтава	Полтава	Україна	2020	15.07.2020	Івня (двоєч – Редругіна)	Вікторія Ільвіна Єлизавета	сеанс	афтор	25	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_ivna_seans01		
2070	Малий Кобелячок	Н	Малий Кобелячок	Нові Санжари	Полтава	Україна	2020	16.08.2020	Олійник (двоєч – Суворова)	Нілена Єлизавета	сеанс	афтор	20	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_ivna_seans02		
2071	Ковалівка	Н	Ковалівка	Полтава	Полтава	Україна	2020	20.08.2020	Діма Єлизавета	Тарасівна Івня Єлизавета	сеанс	афтор	15	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_ivna_seans03		
2072	Сновичі	Н	Сновичі	Золочів	Львів	Україна	2020	21.07.2020	Казюкова Стєфанівна	Казюкова Анастас	сеанс	агр	6	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kazakova_seans01		
2073	Березе Нижній	Н	Березе Нижній	Старий Самбір	Львів	Україна	2020	01.08.2020	Симич Мірослава Васильович	Казюкова Анастас	сеанс	агр	5	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kazakova_seans02		
2074	Підгайчики	Н	Підгайчики	Самбір	Львів	Україна	2020	14.07.2020	Фещин (двоєч – Цебенко)	Гаї Коугут Ілія	сеанс	агр	2	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kogut_seans01		
2075	Підгайчики	Н	Підгайчики	Самбір	Львів	Україна	2020	17.07.2020	Фещин (двоєч – Цебенко)	Гаї Коугут Ілія	сеанс	агр	26	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kogut_seans02		
2076	Долина	Н	Долина	Долина	Львів	Україна	2020	07.09.2020	Лазорю Ярослава Мар'яніна	Ковальчук Тетяна	сеанс	агр	3	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kovalchuk_seans01		
2077	Долина	Н	Долина	Долина	Львів	Україна	2020	14.09.2020	Томасюк Діана Андрівна	Ковальчук Тетяна	сеанс	афтор	6	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kovalchuk_seans02		
2078	Долина	Н	Долина	Долина	Львів	Україна	2020	07.09.2020	Томасюк Діана Андрівна	Ковальчук Тетяна	сеанс	афтор	6	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kovalchuk_seans03		
2079	Долина	Н	Долина	Долина	Львів	Україна	2020	18.09.2020	Андрейків Надія Володимирівна	Ковальчук Тетяна	сеанс	афтор	7	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_kovalchuk_seans04		
2080	Добровляни	Н	Добровляни	Дрогобич	Львів	Україна	2020	27.07.2020	Нижник Віра Дмитрівна	Двоєч Місві Ілія	сеанс	агр	17	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_mysiv_seans01		
2081	Добровляни	Н	Добровляни	Дрогобич	Львів	Україна	2020	27.07.2020	Нижник Віра Дмитрівна	Двоєч Місві Ілія	сеанс	агр	16	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_mysiv_seans02		
2082	Берегове	Н	Берегове	Мостиська	Львів	Україна	2020	16.08.2020	Бурджак (Шуліга) Надія Остапівна	Полянська Христ	сеанс	афтор	11	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_polanianska_seans01		
2083	Берегове	Н	Берегове	Мостиська	Львів	Україна	2020	17.08.2020	Бурджак (Шуліга) Надія Остапівна	Полянська Христ	сеанс	афтор	12	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_polanianska_seans02		
2084	Берегове	Н	Берегове	Мостиська	Львів	Україна	2020	17.08.2020	Базиліяк (Базиліяк) Анна Рома	Полянська Христ	сеанс	афтор	5	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_polanianska_seans03		
2085	Головне	Н	Головне	Любомль	Волинь	Україна	2020	19.07.2020	Хачюров Ганна Миколаївна	Шу Дмитрук Софія ІІ	сеанс	афтор	27	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_shvachko_seans01		
2086	Головне	Н	Головне	Любомль	Волинь	Україна	2020	19.07.2020	Хачюров Матрьона Бондар	Оп. Дмитрук Софія ІІ	сеанс	афтор	15	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_shvachko_seans02		
2087	Головне	Н	Головне	Любомль	Волинь	Україна	2020	20.07.2020	Хачюров Ганна Миколаївна	Шу Дмитрук Софія ІІ	сеанс	афтор	7	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_shvachko_seans03		
2088	Головне	Н	Головне	Любомль	Волинь	Україна	2020	20.07.2020	Хачюров Ганна Миколаївна	Шу Дмитрук Софія ІІ	сеанс	афтор	25	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_shvachko_seans04		
2089	Головне	Н	Головне	Любомль	Волинь	Україна	2020	20.07.2020	Хачюров Ганна Миколаївна	Шу Дмитрук Софія ІІ	сеанс	афтор	7	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_shvachko_seans05		
2090	Золочів	Н	Золочів	Золочів	Львів	Україна	2020	20.07.2020	Лєтович (двоєч – Курман)	Ган Веніучук Юлія	сеанс	афтор	14	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_venyuchuk_seans01		
2091	Зашків	Н	Зашків	Голопори	Львів	Україна	2020	24.08.2020	Гулай (двоєч – Лонєк)	Катерин Веніучук Юлія	сеанс	афтор	34	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_venyuchuk_seans02		
2092	Золочів	Н	Золочів	Золочів	Львів	Україна	2020	28.08.2020	Веніучук (двоєч – Бойко)	Марі Веніучук Юлія	сеанс	афтор	13	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_venyuchuk_seans03		
2093	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	25.06.2020	Кметюк Ганна Іванівна	Завальнюк Надія	сеанс	афтор	8	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans01		
2094	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	28.06.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк Надія	сеанс	афтор	6	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans02		
2095	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	03.07.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк Надія	сеанс	агр	6	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans03		
2096	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	09.07.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк Надія	сеанс	агр	6	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans04		
2097	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	10.07.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк Надія	сеанс	афтор	2	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans05		
2098	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	11.07.2020	Гурт Девін Карпат	Гресько Юр	Завальнюк Надія	сеанс	афтор	4	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans06	
2099	Доброліт	Н	Доброліт	Надвірна	Львів	Україна	2020	14.07.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк Надія	сеанс	агр	4	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans07		
2100	Красна	Н	Красна	Надвірна	Львів	Україна	2020	09.08.2020	Іванішак Анастасія Василівна	Завальнюк Надія	сеанс	в	0	ІЕК	ІЕК_VK20200622	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans08_1		
2101																	ІЕК_VK20200622_zavalniuk_seans08_2	

Таблиця 8. Фрагмент каталога Фольклорного архіву КУФ (фонд ІЕК) з підрахунком загальної кількості зафіксованих фольклорних творів.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R
1	населений пункт	адмін №	сільрада	район / підпорядк	область	країна	рік зап. дата запису	респондент (и)	збірник (і)	форма з	стан	фонд	серія	одиниця зберігання			
1698	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	03.07.2019	Мар'яна Васиївна Явубик (Ш) Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	8	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
1699	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	03.07.2019	Фотурин (Бурина) Марія Андріїв Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	11	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
1700	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	03.07.2019	Кожайко (Шухта) Ольга Васил Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	8	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
1701	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	03.07.2019	Глюдиж Михайло Юрійович Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	15	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
1702	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	11.07.2019	Матейко (Чупина) Гелена Мико Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	21	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
1703	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	12.07.2019	Ансамбль Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	4	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
1704	Худльово	Н	Худльово	Ужгород	Закарпаття	Україна	2019	13.07.2019	Квочка Олександр; сеанс	авіфіль	6	0	ІЕК_ІН20190624_квос	ІЕК_ІН20190624_квос			
2115																	
2116																	
2117																	
2118																	
2119																	
2120																	
2121																	
2122																	
2123																	
2124																	
2125																	
2126																	
2127																	
2128																	
2129																	
2130																	
2131																	
2132																	
2133																	
2134																	
2135																	
2136																	
2137																	
2138																	
2139																	

Таблиця 10. Фрагмент каталога Фольклорного архіву КУФ (фонд ІЕК) з використанням цілеспрямованої статистики для підрахунку кількості фольклорних творів, зафіксованих у населеному пункті Худльово (Ужгородського району Закарпатської області).

The screenshot shows an Excel spreadsheet with the following data:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	населений пункт	адмін №	сільрада	район / підпорці	область	країна	рік запису	дата запису	респондент (і)	збравч (і)	форма з серія	кількість зсеріанія	фонд	серія	одиниця зсеріанія		
1498	Танява	Н	Тисів	Доліна	Івано-Франківськ	Україна	2019	31.07.2019	Кидик Стефанія Василівна	Мельник Діана Асеанс	афтр	21	0	ІЕК	ІЕК_IF20190715_тмелуїк_seans01		
1499	Танява	Н	Тисів	Доліна	Івано-Франківськ	Україна	2019	07.08.2019	Кидик Стефанія Василівна	Мельник Діана Асеанс	агр	14	0	ІЕК	ІЕК_IF20190715_тмелуїк_seans02		
1500	Танява	Н	Тисів	Доліна	Івано-Франківськ	Україна	2019	09.08.2019	Кидик Стефанія Василівна	Мельник Діана Асеанс	агр	12	0	ІЕК	ІЕК_IF20190715_тмелуїк_seans03		
1501	Танява	Н	Тисів	Доліна	Івано-Франківськ	Україна	2019	12.08.2019	Кидик Стефанія Василівна	Мельник Діана Асеанс	агр	11	0	ІЕК	ІЕК_IF20190715_тмелуїк_seans04		
2115																	
2116																	
2117																	
2118																	
2119																	
2120																	
2121																	
2122																	
2123																	
2124																	
2125																	
2126																	
2127																	
2128																	
2129																	
2130																	
2131																	
2132																	
2133																	
2134																	
2135																	
2136																	
2137																	
2138																	
2139																	
2140																	
2141																	
2142																	
2143																	
2144																	
2145																	

Таблиця 11. Фрагмент каталога Фольклорного архіву КУФ (фонд ІЕК) з використанням цілеспрямовані статистики для підрахунку кількості фольклорних творів, зафіксованих від респондента Кидик Стефанії Василівни.

У такому ракурсі цікаво поглянути на географію архівних матеріалів фонду ІЕК. Нагадаю, цей фонд містить архівні документи, сформовані з фольклорно-етнографічних фіксацій, виконаних у межах фольклористичних польових досліджень здебільшого стаціонарного, рідше експедиційного типу – так званих студентських фольклористичних практик за місцем проживання. Фольклорно-етнографічні матеріали індивідуальних польових досліджень студентів, зрозуміло, не репрезентують регіональну фольклорну традицію на такому фаховому рівні, як експедиційні матеріали (які більш комплексно представляють досліджувану територію), однак вони значно різноманітніші за своєю географією, адже дають уявлення про фольклор тих куточків України, звідки походять студенти-збирачі.

Тож, застосувавши в електронному каталозі функції "фільтрування" і "статистика", я уклала порівняльну таблицю кількості збирацьких сеансів та зафіксованих під час них фольклорно-етнографічних явищ за областями України (див. Таблицю 12).

Область	Кількість зафіксованих збирацьких сеансів	Кількість зафіксованих фольклорно-етнографічних явищ
Вінницька	33	471
Волинська	41	611
Дніпропетровська	7	56
Донецька	5	63
Житомирська	17	262
Закарпатська	20	464
Запорізька	4	39
Івано-Франківська	229	3664
Київська	10	136
Кіровоградська	5	45
Луганська	3	47
Луцька	19	410
Львівська	1399	24793
Миколаївська	5	49
Одеська	7	53
Полтавська	21	253
Рівненська	40	494
Сумська	5	37

Тернопільська	79	1370
Ужгородська	37	605
Хмельницька	77	1104
Черкаська	17	186
Чернівецька	5	50
Чернігівська	2	4

Таблиця 12. Статистика збирацьких сеансів та фольклорно-етнографічних явищ за областями України (на матеріалі каталогізованих архівних документів фонду ІЕК).

У фонді ЕК доречним видається детальний географічно-статистичний аналіз регіонів, які є основними об'єктами польових досліджень Кафедри української фольклористики (це головно західноукраїнські терени). Як приклад пропоную порівняльну таблицю кількості збирацьких сеансів та зафіксованих під час них фольклорно-етнографічних явищ за адміністративними районами Львівської області. Наголошу, що у статистиці я користуюся старою номенклатурою адміністративних районів (яка існувала до початку Адміністративно-територіальної реформи в Україні 2015 року) (див. Таблицю 13).

Райони Львівської області	Кількість зафіксованих збирацьких сеансів	Кількість зафіксованих фольклорних творів
Дрогобицький	38	923
Самбірський	2	29
Сколівський	120	3275
Сокальський	43	862
Старосамбірський	273	4843
Турківський	243	4116

Таблиця 13. Статистика збирацьких сеансів та фольклорно-етнографічних явищ за адміністративними районами Львівської області України (на матеріалі каталогізованих архівних документів фонду ЕК).

Висновки

На сучасному етапі розвитку української фольклористики у царині документування фольклорної традиції спостерігаємо чітке розуміння важливості архівування джерельних матеріалів та їх ґрунтовного архівного описування. Адже очевидно, що наукова вартість, достовірність і доступність джерельної бази фольклористики максимально зумовлює можливості й ефективність дальших науково-теоретичних досліджень і загального поступу цієї науки. Значне місце серед цих завдань займає каталогізація архівних фольклорних матеріалів. Українські фольклористики вже мають чималий досвід і напрацювання у цій галузі, зокрема фахівці спеціалізованих дослідницьких лабораторій у вищих навчальних закладах Львова і Києва.

Проблемна науково-дослідна лабораторія музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка (ПНДЛМЕ) у своєму Музично-етнографічному архіві містить одну з найбільших вітчизняних колекцій записів музичного фольклору. Систематична праця співробітників цієї лабораторії над удосконаленням методик архівного опрацювання польових матеріалів дала змогу розбудувати дієвий архів. Важливою його перевагою стала комп'ютеризація каталогізаційної праці. На сьогоднішній день у Львівській лабораторії провадять електронну реєстрацію матеріалів, здійснюють цифрові аудіо- та відеозаписи в польових умовах, оцифровують аудіоматеріали архіву. За останні роки зроблене унікальне копіювання понад 700 фонографічних валиків Осипа Роздольського завдяки роботі спеціалістів із суміжних галузей⁸⁵.

Проблемна науково-дослідна лабораторія з вивчення і пропаганди народної музичної творчості Національної музичної академії України імені Петра Чай-

⁸⁵ *Добрянська Л.* Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна.* 2009. Вип. 47. С. 156.

ковського за 25 років збирання народних музичних творів створила архів, який вражає якістю та кількістю нагромадженого фольклорно-етнографічного матеріалу, що представляє 3264 населені пункти України і маргінальних українських територій в суміжних країнах. Це становить близько 2000 годин звучання. У фонді лабораторії є презентативні колекції з Прип'ятського Полісся, Волині, Подесення, Східного Поділля, Карпат, Полтавщини, Степової України⁸⁶.

Орієнтуючись на здобутки колег, фахівці Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси Львівського національного університету теж розпочали роботу над каталогізацією архівних фондів, залучаючи до цього проєкту студентську молодь. Впродовж 2015–2016 та 2017–2018 років магістранти Ольга Гук та Романа Пона, працюючи над своїми магістерськими проєктами, проаналізували й описали в електронних каталогах архівні документи фондів ЕК та ІЕК Фольклорного архіву КУФ, зокрема 1) фольклорно-етнографічні матеріали студентських фольклористичних практик, які відбувалися у формі експедиційних виїздів студентів та викладачів філологічного факультету у 2017–2018 роках, та 2) фольклорно-етнографічні фіксації, виконані у межах студентських фольклористичних практик за місцем проживання, що відбулися у 2013–2015 роках. Пропоноване магістерське дослідження стало продовженням цієї каталогізаційної праці.

У процесі опрацювання матеріалів фонду ІЕК загальну кількість каталогізованих архівних документів було доведено до 2099 збирацьких сеансів та 35266 одиниць фольклорно-етнографічних одиниць (зафіксованих під час цих сеансів) з таких областей: Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Луцької, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Ужгородської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської.

⁸⁶ *Клименко І., Мурзина О.* Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. С. 13.

За результатами каталогізації фонду ЕК загальна кількість каталогізованих архівних документів становить 833 збирацьких сеансів та 16018 одиниць фольклорно-етнографічних одиниць (зафіксованих під час цих сеансів).

Електронний каталог Фольклорного архіву КУФ створений у програмі "Microsoft Office Excel", що входить до пакету програм "Office" операційної системи "Microsoft Windows" і належить до інформаційних продуктів, вивчення яких передбачене навіть шкільною програмою. Пошукові можливості цієї програми дають змогу на основі складеного реєстру швидко відшукувати потрібну інформацію за кількома параметрами одночасно, а також сортувати певну кількість інформації за потрібними показниками.

Переваги електронного каталога полягають у тому, що:

1) електронний каталог завжди відкритий для редагування, оновлення і поповнення бази даних;

2) електронний каталог забезпечує ефективний та швидкий пошук потрібної інформації;

3) електронний каталог пропонує можливості пошуку інформації за кількома критеріями одночасно;

4) електронний каталог дає змогу з'ясувати статистику фольклорних записів за різними параметрами (наприклад, кількість фольклорних одиниць, записаних у певному населеному пункті, районі, області, від конкретного респондента тощо);

5) електронний каталог досить легко перетворити у друкований покажчик.

Створений у процесі виконання магістерського проекту електронний каталог Фольклорного архіву КУФ стане цінним помічником у навчальній та науково-дослідній роботі студентів, викладачів, науковців та усіх, хто бажає більше дізнатись про українську народну словесність.

Список використаних джерел

1. *Edmondson R.* Audiovisual Archiving: Philosophy and Principles. By Ray Edmondson. Third Edition 2016. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. 2015. 90 p.
2. *Taylor, Arlene G., and Daniel N. Joudrey.* The Organization of Information, 3rd ed. Westport, CT.: Libraries Unlimited. 2009. 512 p.
3. *Алексеева Е. В.* Архивоведение: учебник для учреждений начального профессионального образования и среднего профессионального образования, обучающихся по специальности 0611 – Делопроизводство и архивоведение. Москва: Академия. 2007. 270 с.
4. *Архівознавство.* Конспект лекцій для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006. 2014. 144 с.
5. *Боровець І.* Зарубіжне архівознавство: навчально-методичний посібник для студентів магістратури зі спеціальності 8.02030203 "Архівознавство". Кам'янець-Подільський: К.-ПНУ ім. Івана Огієнка. 2015. 62 с.
6. *Власюк Г. М., Зосимович О. Ю., Хададова М. В.* Музеєзнавство та архівна справа: навчально-методичний посібник. Житомир: ЖДПУ ім. І. Франка. 2006. 76 с.
7. *Вовчак А.* Документування українського фольклору у Львівському університеті імені Івана Франка. А. С. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна.* Львів. 2017. Випуск 66. С. 150–194.
8. *Вовчак А.* Електронний архів українського фольклору: особливості електронного архівування фольклорних матеріалів. Львів. 2016.
9. *Вовчак А.* Из досвіду документування фольклорних матеріалів в Австрійському народнопісенному товаристві (Österreichisches Volksliedwerk). А. Вовчак. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство.* 2011. Вип. 10. С. 224–252.

10. Вовчак А. На шляху до створення архіву українського фольклору. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. Вип. 47. С. 133–155.
11. Вовчак А. Некоторые вопросы электронного архивирования фольклорных полевых материалов. *Tradicija ir dabartis. Tradition & Contemporarity*. Klaipeda. 2017. № 12. P. 317–332.
12. Вовчак А. Про проблему каталогізації архівних зібрань українського фольклору. *Народна творчість українців у просторі та часі: Матеріали міжнародної наукової конференції в рамках VI Міжнародного фестивалю українського фольклору "Берегиня"*. Луцьк: Терен. 2010. С. 25–38.
13. Вовчак А. Семінар «Створення мережі архівів культурної спадщини в Україні» (м. Київ, 8–9 червня 2006 року). *Етномузика*. Львів. 2007. Число 2: Збірка статей та матеріалів на честь ювілею Івана Франка С. 200–208.
14. Вовчак А., Довгалюк І. Документування фольклорної традиції. Засади організації і проведення польового фольклористичного дослідження, транскрибування й архівування зібраного фольклорного матеріалу: Методичні рекомендації для студентів філологічного факультету спеціалізації "фольклористика". Львів. 2012. 60 с.
15. Вовчак А., Сулим Р. Документування українського фольклору у науково-дослідній та навчально-педагогічній діяльності кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси ЛНУ імені Івана Франка. *Міфологія і фольклор*. 2016. № 1–2. С. 117–127.
16. Гук О. Каталогізація матеріалів Фольклорного архіву Кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси: досвід опрацювання: Дипломна робота. Львів. 2016.
17. Добрянська Л. Експедиційна діяльність Володимира Гошовського у Львівській консерваторії (1961–1968). *Вісник Львівського університету. Серія: Мистецтвознавство*. 2011. Вип. 10. С. 44–63.
18. Добрянська Л. Музично-етнографічний архів ПНДЛМЕ: Спроба комп'ютерної систематизації. *Восьма конференція дослідників народної музики*

- червоноруських (галицько-володимирських) та суміжних земель. Львів. 1997. С. 35–48.
19. Добрянська Л. Музично-етнографічний архів проблемної науково-дослідної лабораторії музичної етнології Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка: історія, сьогодення, перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2009. Вип. 47. С. 156–164.
 20. Добрянська Л. Початки збирацької діяльності Львівської консерваторії: Експедиція Ярослава Шуста 1954 року. Л. Добрянська. *Дев'ята конференція дослідників народної музики червоноруських (галицько-володимирських) та суміжних земель*. Львів. 2010. С. 99–103.
 21. Єфремова Л. Особливості каталогізації українського пісенного фольклору. Людмила Єфремова. *Матеріали до української етнології/ етнологія*. Випуск 6 (10). Київ. 2007. С. 200–205.
 22. Калакура Я. С., Борjak Г. Н., Дубровіна Л. А., Климова К. І. *Архівознавство*. Київ. 1998. 229 с.
 23. Клименко І. Аудіофонд українського фольклору 1982–2008: засади устрою і перспективи електронної архівації. *Проблеми етномузикології*. Вип. 3. Київ. 2008. С. 53–105.
 24. Клименко І., Мурзина О. Київська лабораторія етномузикології 1992–2007: Збірник наукових праць та матеріалів з нагоди 15-річчя діяльності ПНДЛ з вивчення і пропаганди народної творчості при НМАУ. Київ. 2008. 153 с.
 25. Луканюк Б. Типові форми музично-етнографічної документації. Львів. 1981. 24 с.
 26. Матяш І. *Архівознавство: методологічні засади та історія розвитку*. Київ: Видавн. дім «Києво-Могилянська академія». 2012. 515 с.
 27. Матяш І. Б. Каталогізація архівних документів. *Українська архівна енциклопедія*. Держкомархів України. УНДІАСД. Київ: Видавництво Горобець. 2008. 881 с.

28. *Мацієвський І.* Питання документації народної інструментальної музики. *Актуальні питання методики фіксації та транскрипції творів народної музики: Збірник наукових праць.* Київ. 1989. С. 5–24.
29. *Музейна справа. Бібліотеки. Архіви:* навчальний посібник (для позааудитор. діяльності та самост. роботи). Львів: Видавництво Львівська політехніка. 2016. 67 с.
30. *Пасічник В.* Володимир Гошовський на кафедрі української фольклористики. В. Пасічник. *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство.* 2011. Вип. 10. С. 21–43.
31. *Пона Р.* Фольклорний архів кафедри української фольклористики імені академіка Філарета Колесси: Каталогізація фонду експедиційних матеріалів: Магістерська робота. Львів. 2018. 22 с.
32. *Староста М.* Перша експедиція Катедри фольклору й етнографії Львівського державного університету імені Івана Франка. Spheres of Culture. Ed. by Ihor Nabytovych. Lublin. 2012. Volume III. С. 355–362.
33. *Створення та ведення каталогів у державних архівах України:* методичні рекомендації. Державна архівна служба України. УНДІАСД. Київ. 2014. 87 с.
34. *Стрішенець Н.* Бібліографічна спадщина Юрія Меженка: монографія. Київ: НБУВ. 1997. 109 с.
35. *Стрішенець Н.* Поняття «каталогізація» у компаративному контексті. *Бібліотечний вісник.* 2010. № 4. С. 15–26.
36. *Сукиасян Э. Р.* Библиотечные каталоги: методические материалы. Москва ИПО Профиздат. 2002. 191 с.
37. *Тарнавський Р.* Формування колективу кафедри фольклору й етнографії Львівського університету під керівництвом Філарета Колесси. *Родина Колесів – спадкоємність науково-мистецьких традицій (з нагоди 140-річчя від дня народження академіка Філарета Колесси): Збірник наукових праць та матеріалів.* Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка. 2013. С. 33–50.

38. *Тельчаров А. Д.* Архивоведение: конспект лекций. А. Д. Тельчаров. Москва: Приор-издат. 2005. 156 с.
39. *Фондування документів НАФ.* Методичні рекомендації. Державний комітет архівів України. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (УНДІАСД). Київ. 2009. 39 с.